

Mason Derneği Eski Üyesi Kalemikle

**Topraklarımızda
EKSR Süprem Konsey
1923 - 1939**

Hürol Taşdelen

KISALTMALAR VE AÇIKLAMALAR	2
MASON TARİKATI	5
İNGİLTERE BİRLEŞİK BÜYÜK LOCASI - LIBERAL MASONLUK.....	7
<i>Geçmişe Bağlanma, Kadim Kökler ve Toplumsal Meşruiyet</i>	10
<i>Spekülatif Masonluk: Duvarcıların Köklerinin Çalınması</i>	12
<i>İngiltere B. Büyük Locası Örgüt Yapısı</i>	17
FRANSA MASONLUĞU, SÜPREM KONSEY VE BÜYÜK DOĞU – LIBERAL MASONLUK.....	20
<i>Fransa Büyük Doğusu</i>	21
<i>Fransa Süprem Konsey</i>	22
FRANSA MASONLUĞU İLE İNGİLTERE MASONLUĞU ARASINDAKİ FARKLAR:	26
ABD GÜNEY YETKİ ALANI.....	27
TÜRKİYE 'DE MASON AĞLARI	32
OSMANLI DÖNEMİ, 1909 - 1921	34
TÜRKİYE DÖNEMİ, 1923 - 1939	40
1923 VE 1924 RAPORLARI	41
<i>1923 'de Mason Sayılmayan, Raporda Yer Almayan 33.° Masonlar</i>	42
<i>"Emeritus" – Emekli 33° Masonlar</i>	45
<i>"Etkin" (Aktif, Görevde) 33.° Masonlar</i>	49
1924 - 1935 DÖNEMİ	54
1924 – 1926.....	58
1927 – 1932.....	60
1933 - 1934.....	61
1935 - 1938	62
YAŞAMINDA BİR DÖNEM MASON OLUP, SONRA AYRILANLAR	64
1938; ATATÜRK HAKKA YÜRÜR, MASONLAR YER ALTINDAN ÇIKARLAR	66
1939 – 47; 33.° VERİLEN MASONLAR.....	70
GENEL DEĞERLENDİRME	72
EKLER	74
EK 1 - 1923 VE 1924 RAPORLARI BAZI SAYFALARIN TIPKIBASIMLARI	75
EK 2 - 1923 VE 1924 RAPORLARI VERİLERİ	78
KAYNAKÇA	93

KISALTMALAR VE AÇIKLAMALAR

Mason Tarikatı Merkezleri

HKEMBL	Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası
ÖMBL	Özgür Masonlar Büyük Locası
KMBL	Kadın masonlar Büyük Locası
EKSR	Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti

EKSR Süprem Konsey: Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Ritinde çalışan Süprem Konsey / Yüksek Şûra

TBL	Türkiye Büyük Locası
TBD	Türkiye Büyük Doğusu
OBD	Osmanlı Büyük Doğusu
HKEMBL	Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası
ÖMBL	Özgür Masonlar Büyük Locası
KMBL	Kadın Masonlar Büyük Locası
STK	Sivil Toplum Kurumu

L	Loca
K	Kardeş
Çı	Çırak
Ka	Kalfa
Üs	Üstad, Usta
Ön	Önceki

Muh. Muhterem, Loca başı, yöneticisi görevini yapmış ya da yapmakta olan masonun unvanı. (HKEMBL ve KMBL kullanıyor)

Saygıdeğer Loca başı, yöneticisi görevini yapmış ya da yapmakta olan masonun unvanı. (ÖMBL kullanıyor)

Pek Muh. Pek Muhterem, Büyük Locada Büyük Görevliler Kurulu denen merkez yönetim biriminde görev almış ya da hala görev yapmakta olan mason için kullanılan unvan. (HKEMBL ve KMBL kullanıyor)

PS / Pek Say. Pek Saygıdeğer, Büyük Locada Büyük Görevliler Kurulu denen merkez yönetim biriminde görev almış ya da hala görev yapmakta olan mason için kullanılan unvan. (ÖMBL kullanıyor)

Sn. Sayın

Üs. Muh. Üstadı Muhterem, loca başı

Ön. Üs. Muh. Önceki Üstadı Muhterem, en az bir dönem önce loca başkanı olmuş mason
Bü. Üs. Büyük Üstad, Baş Mason
Bü. Gör. Büyük Görevliler, Üst Yönetim Birimi Üyeleri, seçimle iki yıl için göreve gelirler.
Büyük L Büyük Loca
HBA Hâkim Büyük Amir, Süprem Konsey başı

“Obediens/Obediance” Türkçesi, İtaat
Jürisdiksiyon Türkçesi, Yargı yetkisi

İs’ad: Seçilmiş Üstadı Muhterem ve Büyük Üstadın törenle tahtlarına çıkarılmasına verilen isim.

Tekris: Eriştirme, mason tarikatına giriş töreni

İykaf: Büyük Locada 3. Dereceye erişmiş ve en az 1 yıldır bu görevi sürdüren, Üstat masonun Süprem Konsey’e katılma törenine verilen isim.

Ü Üniversite
F Fakülte

Yabancı Büyük Localar

NYBL New York Büyük Locası
Columbia BBL Columbia Bölgesi Büyük Locası
İngiltere BBL İngiltere Birleşik Büyük Locası

➤ **Yazım biçemleri**

Resim / Fotoğraf alt bilgi yazılarında, kişilerin adları her zaman soldan sağa olarak yazıldı.

Alıntıların imlâ, sözcük, gramer kısaca virgülüne dokunulmadan, tıpkısı olarak aktarıldı. Bu yazılardaki yazım hatalarının tamamı yazarına aittir.

➤ **Kaynaklar**

Bu çalışmamızda araştırma sırasında kullanılan kaynaklar;

HKEMBL üyeliğim sırasında erişime açık, tüm bilgi, belge ve her türlü basılı ya da elektronik ortamda satılan ya da ücretsiz dağıtılan kaynaklar,

HKEMBL, ÖMBL, KMBL, Süprem Konseyler 'in binlerce üyelerine elden ya da e-posta yoluyla ulaştırdıkları, gizlilik ibaresi taşımayan her türlü kaynak,

Yukarıda sayılan mason örgütleri ve ilgili dernekleri tarafından yayınlanmış, ölmüş masonun akrabaları ya da masonların bizzat kendileri tarafından sahaflara satılmış, sahaflarda kamuya açık satılan ikinci el katalog, kitap, rapor, dergi, davetiye, duyuru vs. basılı kaynaklar,

Devlet / Kamu kütüphanelerinde kamuya açık her türlü masonik kaynak,

Başlıca internette olmak üzere her türlü açık kaynak.

MASON TARİKATI

Evet, bütün Avrupa kavimleri (emperyalizm) istilâ gayesini takip ediyorlar.

Şimdi bir nüfuz mıntıkası peyda ediliyor. Oradaki ahalinin milliyet fikri uyuşturuluyor. İktisadi ve içtimai menba'lar ele geçiriliyor. İstilâ temin olunuyor.¹

Ömer Seyfettin

Mason Tarikatı, sınıfsal, tarihsel ve dinsel boyutları olan, içrek (batını) yapısıyla öne çıkan; örümcek ağları üzerinden yayılcı ve sömürgeci amaçlar güden siyasi bir yapıdır.

Mason locaları tek bir merkeze bağlı değildir. Günümüzde üç ayrı merkezden yönetilen, üç ayrı ağ şeklinde dünyayı sömürmek üzere emperyalistlerce kurulmuş ve işletilen yapılardır. Bu ağlar; İngiltere, Fransa ve ABD 'de bulunan merkezlerden yönetilir.

Emperyalist devletlerin halkları sömürgeleştirirken kullandığı temel güçler; ulusal diplomasi ağları, orduları, misyoner okulları ve mason localarıdır. Hedef ülkelerin işbirlikçilerini bu karanlık mahfillerde devşirirler. Masonluk; ulusal bilinci ve kimliği olmayan komprador burjuvaziye, komprador aydınları ve bürokratları bünyesine katarak yerel işbirlikçilere dönüştürür. Yetenekli, hırslı gençler de hedefleri arasındadır.

Masonluk, ulusal bilince ve kültüre doğrudan düşmandır!

Türkiye 'de masonlarla ilişkili olarak var olan yanlış kabullerden biri, dünyada masonları kendi başlarına bağımsız, bütün halinde tek bir güç olduğu sanıdır. Dahası masonluk, Yahudilerin kurduğu ve Siyonistlerin yönetiminde olduğu bir yapı olarak düşünmeleridir.

Masonluğun kendi gücü yoktur ve bağımsız değildir.

Batı emperyalist devletleri, sömürü ve sömürgeleştirme paylaşımında her zaman çatışma içindedirler. Bu çatışma iki kez dünya savaşına neden olmuş, milyonlarca insan savaşlarda katledilmiştir. Dünyayı acımasızca paylaşan bu devletler, kendilerine bağlı mason locaları ve dünyaya yayılmış örümcek loca ağları ile de bir birleri ile rekabet, çatışma içindedirler.

¹ (Birinci, Vatan Yalnızca Vatan Hakkında Bir Kaç Söz, 1989)

İNGİLTERE BİRLEŞİK BÜYÜK LOCASI - LIBERAL MASONLUK

Sanayileşme İngiltere’de başladı ve burjuva sınıfı bir güç olarak tarih sahnesine çıktı. Burjuvazi, iktidarı ele geçirmek için feodalizmin temsilcileri olan toprak ağaları, dükler ve kontlar ile sert bir savaşıma girdi.

Feodal düzende toprak sahiplerinin en büyük iktidar paydaşı

ve dayanağı kilise ile ruhban sınıfıyken; sanayi devrimiyle birlikte vahyin yerini bilim ve özgür akıl, ruhbanın yerini ise burjuvazinin iktidar destekçisi olan bilim insanları aldı. Bu süreçte bilim, yalnızca bir bilgi üretim aracı değil, burjuvazinin yenedünyasını inşa eden temel meşruiyet kaynağı haline geldi.

Burjuvazinin iktidarı döneminde, işbirlikçi bilim insanları tarafından Kraliyet Akademisi (Royal Society)² kurulur. Kraliyet Akademisi’nin önde gelen bilim insanları Mason Tarikatı’nı kurmuşlardır.

Mason Tarikatı, burjuvazinin ideolojisini topluma kabul ettirmek, Britanya halklarının fikirlerini yeni iktidar doğrultusunda yönetmek, eğitmek ve yönlendirmek amacıyla kurulur. İngiltere’de burjuvazi kapitalizmi topluma yerleştirip iktidarı ele geçirdikten sonra, diğer ulusları sömürmek için tüm aygıtlarıyla saldırıya başlar. Mason Tarikatı bu aygıtlar arasında en önemlilerinden biridir.

Kraliyet Akademisinin bilim insanları, aynı yapının iki farklı katmanı olan **Yahudilik** ve **Hıristiyanlık** dinlerini tek yapı olarak tanımlayıp, Mason Tarikatının öğretisi içine yerleştirirler. “**Mason anayasasını**” Protestan **Rahip James Anderson** ’un yazdığı “resmi” olarak açıklandı. Gerçekte anayasayı yazanın Kraliyet Akademisinin yöneticilerinden bilim insanı **Jean Théophile Desaguliers** olduğu da güçlü bir şekilde söylenmektedir. Bu sorunun yanıtı o günden günümüze kadar açık olarak verilememiştir.

İngiliz burjuvazisi tarafından 18. yy ‘da oluşturulmuş olan 3 dereceli: Usta/Üstat (3.°), Kalfa (2.°), Çırak (1.°), Simgesel Masonluk, Mavi Masonluktur. Büyük Loca – Loca yapısı, İngiltere Birleşik Büyük Locası (Birleşik Bü. L.) merkezli bir ağ olarak dünyayı sarmıştır. İngiltere B. Bü L, bu ağın tartışmasız, kutsallar gibi yanılığsı olmadığı kabul edilen tek ve mutlak otoritesidir.

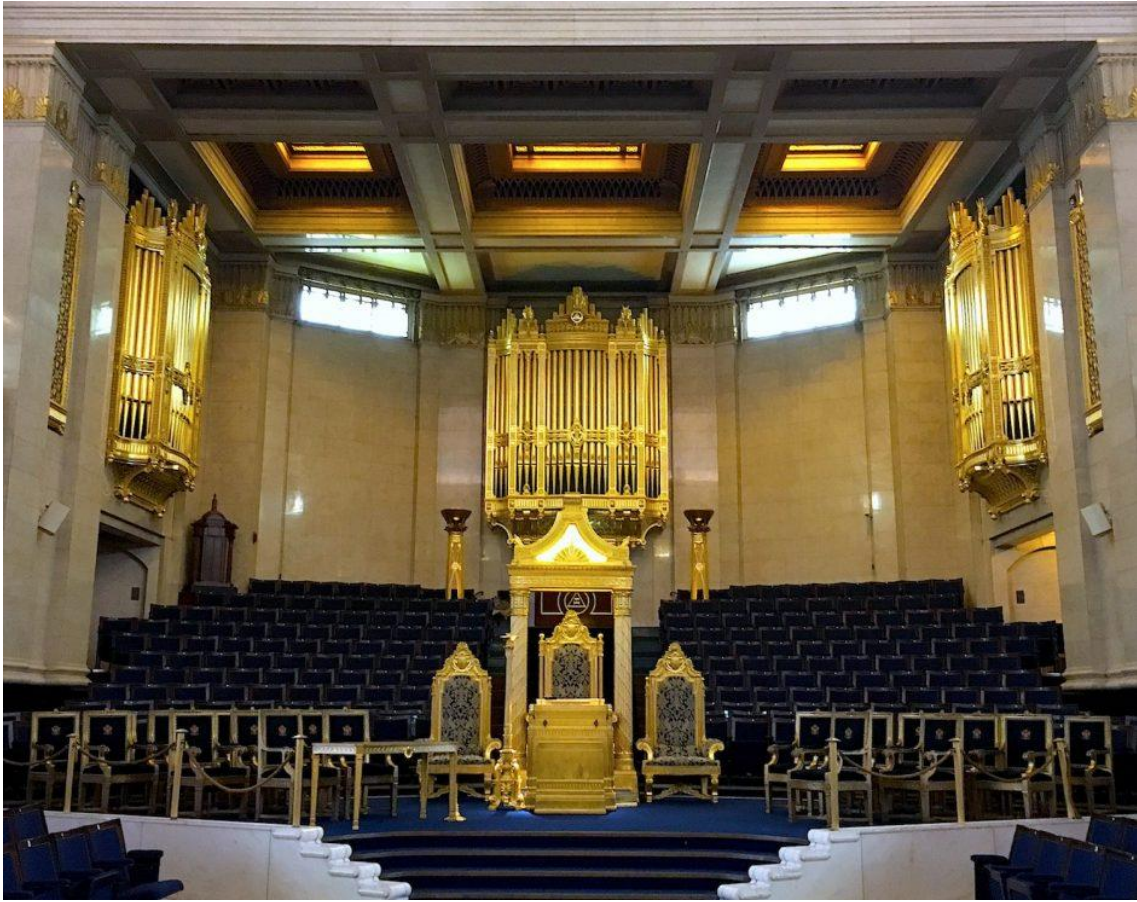
İngiltere Birleşik Bü. L. tepesinde İngiliz Kraliyet ailesini temsilen kral ya da kraliçenin eşi prens, büyük üstat olarak bulunur.

² https://tr.wikipedia.org/wiki/Royal_Society ve <https://royalsociety.org/>

Kraliyet Akademisi günümüzde İngiliz emperyalizmi çıkarları için çalışmaktadır.

İngiltere B. B. L. merkezli mason ağında, büyük localar 3 derecelidir ve 3. dereceden sonra derece yoktur.

İngiltere Birleşik B. L. temel ilkeleri arasında kadınların mason olamayacağı ve mutlak bir yaratıcıya (God/Tanrı/Allah) inanma zorunluluğu bulunmaktaydı. İngiltere Birleşik B. L, 1924 ve 1985 yıllarında yayınladığı bildirimlerle tek yaratıcıya inanma zorunluluğunu gevşetmiş, önce ruhun ölümsüzlüğüne inanma zorunluluğu kaldırıldığı gibi, tek mutlak yaratıcı inancı da, **yaratıcı varlık** ("creative being") ile değiştirilmiştir. Buna göre, artık Budistler, Taoocular, Konfüçyüs öğretisini benimseyenler de İngiliz mason sistemine göre mason olabilmektedirler.

Görsel 1. İngiltere B. B. L. toplantı salonu. Tahtta ortada İngiliz, sağında İrlanda solunda İskoçya B. Üs. oturur.

Görsel 2. En önde o dönem Kraliçenin eşi Prens Philip, Bü. Üs. ve arkasında bağımlısı Bü. L. Büyük Üstatları

GEÇMİŞE BAĞLANMA, KADİM KÖKLER VE TOPLUMSAL MEŞRUIYET

Toplum bilimleri ve tarih sosyolojisi, siyasi ve ideolojik yapıların kendilerini geçmişe bağlama eğilimlerinin, toplumsal meşruiyet ve kimlik inşasında merkezi bir rol oynadığını açıklar. Bu eğilim, sadece simgesel bir ritüel ya da gelenek aktarımı olarak değil; aynı zamanda toplumun kolektif belleği, kültürel bilinçaltı ve simgeler üzerinden toplumsal bağlar kurma mekanizması olarak görülür. Geçmiş, doğrudan yaşanmış tarihsel olaylar bütünü olarak değil, toplumsal ve ideolojik amaçlarla yeniden yorumlanan ve simgeleştirilen bir malzeme olarak işlev görür.

“Geleneğin İcadı” kuramı³

Bu kurama göre birçok siyasi veya kültürel gelenek aslında yeni yaratılmıştır, fakat çok eskiymiş gibi sunulur. Amaç, toplumda meşruiyet, birlik ve otorite oluşturmaktır.

Hobsbawm 'ın açıklamasına göre bu “icat edilmiş geleneklerin” üç temel işlevi vardır:

- Toplumsal birlik oluşturmak
- Kurumsal otoriteyi meşrulaştırmak
- Değerleri ve davranış kalıplarını topluma yerleştirmek

Bu nedenle modern uluslar, ideolojiler veya dini hareketler çoğu zaman kendilerini kadim geçmişe bağlayan simgeler, ritüeller ve hikâyeler üretirler.

Max Weber siyasal meşruiyeti üç tipe ayırır:

- Geleneksel meşruiyet
- Karizmatik meşruiyet
- Yasal - akılcı (rasyonel) meşruiyet

Geleneksel meşruiyet, iktidarın “kadim geçmişten gelen düzen” olduğu iddiasına dayanır. Bu nedenle siyasi veya dini yapılar: kutsal soy, kadim gelenek, tarihsel süreklilik savını özellikle vurgular.

Benedict Anderson (1983)⁴, “**hayal edilmiş topluluklar**” kavramıyla, ulus veya toplulukların üyelerinin çoğu birbirini tanımıyor olsa bile, ortak bir tarih ve kültürel miras algısı üzerinden aidiyet duygusu yarattığını belirtir.

Türkiye’deki sosyolog ve düşünürler de benzer bir yaklaşımı savunur; Niyazi Berkes (1999), Mümtaz Turhan (2003) ve Erol Güngör (1985)⁵ toplumsal kimlik ve ideolojilerin mitler, simgeler ve kültürel

³ (Ranger, 1983)

⁴ (Anderson, 1983)

⁵ (Berkes, 1999) , (Turhan, 2003) , (Güngör, 1985)

miras üzerinden şekillendiğini vurgular. Özellikle ideolojik hareketlerin ve siyasi kurumların geçmişten ödünç alınmış simgeler ve ritüeller aracılığıyla toplum üzerinde etki yaratma eğilimi çözümlenir.

Bilim insanı Prof. Dr. Niyazi Berkes modern ideolojilerin geçmişe dayanma ihtiyacını şöyle açıklar:

“Her yeni ideoloji kendisini geçmişin devamı gibi göstermeye çalışır; çünkü toplumda kabul görmenin yolu gelenekle bağ kurmaktır.”

Buna göre, toplumlar değişse bile yeni siyasi fikirler meşruiyet kazanmak için kendilerini tarihsel süreklilik içinde sunarlar. Bu nedenle ideolojiler çoğu zaman: eski simgeler, tarihsel figürler, geleneksel anlatılar üzerinden kendilerini ifade eder.

Özetle toplum bilimlerde (sosyoloji) yaygın görüş şudur: Toplumsal hareketler veya ideolojiler, kendilerini kadim geçmişe bağlama, mitler ve semboller kullanma, tarihsel süreklilik iddiası üretme yoluyla meşruiyet ve toplumsal bağlılık oluştururlar.

Bu bağlamda modern masonluk, toplumsal yapıların geçmişe bağlanma stratejisinin bir örneği olarak incelenebilir. Tarihsel belgeler, masonik simgelerin ve ritüellerin çoğunun Orta Çağ taş ustalarından ve Yahudi ritüellerinden ödünç alındığını, ancak modern kurumun kurumsal ve işlevsel olarak doğrudan bu loncalardan devam etmediğini ortaya koyar.

Modern masonluk, 18. yüzyılın başlarında **İngiltere Birinci Büyük Locası (Premier Grand Lodge of England)** 1717 yılında kuruluşuyla kurumsallaşmış bir kardeşlik örgütü olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Birçok masonik metin ve söylem, bu yapının köklerini Orta Çağ duvarcı loncalarına dayandırır. Ancak tarihi araştırmalar, bu iddianın doğrudan tarihsel kanıtlarla desteklenmediğini, aksine bu ilişkinin büyük ölçüde simgesel ve ideolojik bir *yeniden yazımdan* kaynaklandığını göstermektedir. Bu bağlamda modern masonluğun “kadim gelenekten” miras aldığı unsurların tarihsel bir hırsızlık olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Mason tanımlamasında iki ayrı masonluk ayrımı yapılır: Operatif masonluk ve spekülative masonluk. Operatif masonluk, Orta Çağ’da Avrupa’da taş ustaları loncaları olarak varlık göstermiş örgütleri ifade eder. Bu yapılar, katedral ve köprü gibi büyük taş işlerinin inşasıyla ilişkili teknik bilgi, mesleki düzenlemeler ve lonca disiplini içerir. Spekülative masonluk ise 17. yüzyılın sonları ve 18. yüzyılın başlarında, üyelerinin hiçbiri taş ustası olmayan bir felsefi, dinsel, ritüel ve simgelere dayalı kardeşlik örgütü haline gelmiştir (Stevenson, 1988; Jacob, 1991).⁶

Operatif masonluktan spekülative masonluğa geçiş süreçleri üzerine yapılan tarihsel çalışmalar, modern masonluğun doğrudan ortaçağ loncalarının kurumsal devamı olmadığını ortaya koyar (Reynolds, 2018)⁷. Bu dönemde taş ustalarının simgeleri ve ritüelleri birer simgesel dil hâline gelmiş; geçmişin teknik bağlamı, sosyo-felsefi bir anlatıya dönüştürülmüştür. Bu durum, masonluğun kendi tarih yazımında “antiklilik ve kadim miras” motiflerini kullanarak örgüte bir meşruiyet zemini oluşturduğunu düşündürür (Angioni, 2020)⁸.

Hobsbawm ve Ranger (1983)⁹ “icat edilmiş gelenekler” kavramı yol gösterici olur; modern gelenekler, geçmişle gerçek bir süreklilik kurmaktan çok, toplumsal kabul ve bağlılık sağlamak için simgesel olarak geçmişten ödünç alınır. **Spekülative masonluk, Orta Çağ duvarcı loncalarının simgelerini alıp kendi ideolojik çerçevesinde yeniden işleyerek “kadim bir kök” kurgusu üretmiş ve tarihsel süreklilik iddiasını simgesel düzeye indirmiştir.**

Birçok tarihçi şu üç noktada birleşir:

- Ortaçağda gerçek duvarcı loncaları vardı.
- 17–18. yüzyılda bunların simgeleri kullanılarak yeni bir kardeşlik sistemi oluştu.
- Bu yeni sistemde üyeleri artık duvarcı değildi.

⁶ (Stevenson, 1988) , (Jacob, 1991)

⁷ (Reynolds, 2018)

⁸ (Angioni, 2020)

⁹ (Ranger, 1983)

Sonuç olarak, modern masonluğun Orta Çağ duvarcı loncalarıyla doğrudan aynı örgütsel sürekliliği paylaştığı savları tarihsel temelden yoksundur. Spekülatif masonluk, geçmişten ödünç alınan simgeler ve ritüeller aracılığıyla toplumsal meşruiyet ve kimlik üretmiş, ancak bu süreç tarihi gerçeklik yerine mit, ideoloji ve simgesel yeniden yazım üzerine kurulmuştur.

Kraliyet Akademisinin önderleri, duvarcı ustalarının örgüt tanımını çerçeve olarak çalmış, içini çıkarıp, yerine kendi ideolojisini yerleştirip, 1717 'de kurulan yeni yapıyı binlerce yıl geçmişten geliyormuş gibi topluma sunmuşlardır.

Londra'da komik adları olan tavernalarda toplanan 4 (dört) kentsoylu grup loca tanımı içine alınarak kurulan yapı topluma yol gösterici olarak sunulup, kabul ettirilemezdi elbette. Kurucu dört loca, toplandıkları meyhanelerin adları ile isimlendirilir:

- Kaz ve Izgara Meyhanesi (Goose and Gridiron Tavern)
- Taç Birahanesi (Crown Alehouse)
- Elma Ağacı Meyhanesi (Apple Tree Tavern)
- Kadeh ve Üzüm Salkımı Meyhanesi (Runner and Grapes Tavern).

Masonluk, kökenini Tapınak Şövalyelerine bağlayanlar da var!

"Bir üçüncü yaklaşım ise Şövalye Andrew Micheal de Ramsay 'in ilk defa 26 Aralık 1736'da Charles Radclyffe 'in Fransız Hür masonluğunun Büyük Üstadı olarak isad¹⁰ edildiği gece yaptığı ve daha sonra çeşitli defalar tekrarladığı konuşmaya dayanır. Bu tarihi konuşma, Hürmasonluğun kökeninin katedral ve şatoların inşaatçısı eski taşçı ustalarından değil, haçlı seferleri sırasında kutsal topraklarda savaşmış St. John ve Mabet Şövalyelerinin İskoçya'daki Mason localarına getirdikleri düşünsel boyut ve asil yaklaşımdan kaynaklandığını iddia eder. Şövalye Ramsey' in sözleri şöyledir:

'O halde, Hürmason sözcüğü, sanki kurucularımız basit birer taş işçisiymiş veya bazı meraklı dâhiler sanatta mükemmeli yakalamak istemiş gibi yalın sözcük anlamlarıyla ya da kaba ve maddi anlamda anlaşılmalıdır. Onlar sadece tanrı vergisi yeteneklerini ve servetlerini maddi mabetlerin inşasına adamaya istekli becerikli mimarlar olmayıp, aynı zamanda Yücelerin Yücesinin yaşayan mabedini fikren aydınlatmayı, ahlakını yükseltmeyi ve korumayı amaçlayan dindar ve savaşçı prenslerdi. Bunun böyle olduğunu tarihsel gelişimi içinde ya da Nizamımızın yeniden gelişim süreci boyunca göstermeye çalışacağım....

...Aradan geçen bir süre sonra Nizamımız Kudüslü St. John (Aziz Yahya) Şövalyeleriyle özel bir ittifak oluşturdu. O zamandan beri Localarımız St. John Locaları adını taşımaktadır.

¹⁰ Seçilmiş Üstadı Muhterem, Büyük Üstad vd. görevlilerin tahtlarına oturtulma töreni.

Bu ittifak Eski İsrail Kavminin ikinci mabedi inşa ettiklerinde, bir ellerinde mala ve harç diğer ellerinde ise kılıç ve kalkan tutmaları örneğine dayanarak yapılmıştır. Bu nedenle Nizamımız (hazcılığa yönelik) Baküs'çülüğün yeniden canlandırılması sanılmamalıdır; bilakis kuruluşu eski zamanın derinliklerinde kalmış, ama Kutsal Topraklarda atalarımız tarafından toplumun iradesi doğrultusunda en yüce hakikatlerin anısını çağrıştırmak üzere yeniden yaşama geçirilmiştir.'

(...)

Daha sonra, Şövalye Ramsey' in 1743 yılındaki ölümünden dört yıl sonra, 1747 yılında, Şövalye Bérage adında başka bir aristokratın yayınlamış olduğu bir kitapçık, çok açık ve belirgin olarak çağdaş Masonluğun kökeninin Godefroi de Bouillon tarafından 1330 yılında Kudüs'te kurulmuş bir locaya dayandığını, bu locanın Mabet Şövalyeleri kökenli olduğunu ve bu şövalyelerin, bir süre sonra sırlarını yalnız az sayıdaki Fransız Masonlarına aktardıklarını ve bunların da daha sonra İngiliz ve İskoç Şövalyeleriyle işbirliği yaparak ana localarını Edinburgh'tan 60 mil kadar uzaklıkta kuzey batı İskoçya'da Heredom dağında oluşturmuş olduklarını iddia eder.

(...)

Görüldüğü üzere, Masonluğun kökenlerine dair bir belirsizlik mevcuttur. Bu belirsizlikte, Operatif Masonluğa dair birçok belgenin, 1720 yılında, İngiltere Büyük Locası'nın kuruluş aşamasında çıkan bir yangında yok olmasının etkisi vardır. Kimileri bu yangının, Masonluğun, baştaki Hannover hanedanına sempatik görünmeyen İskoç ve İrlanda kökenlerini gizlemek amacıyla kasten çıkartıldığını ileri sürer. Gerçek ne olursa olsun, bu yangın, Masonluğun kökenlere açıklık getirebilecek pek çok belgenin yok olması sonucunu doğurmuştur. ¹¹

¹¹ (Arkun, Mayıs 2010, s. 32-33)

Görsel 3 İngiltere Birleşik Büyük Locası Binası, Londra - 1

Görsel 4. İngiltere Birleşik Büyük Locası Binası, Londra - 2

Görsel 5. İngiltere Birleşik Büyük Locası Binası, Londra - 3

İngiltere Birleşik Büyük Locası kuruluş tarihi 1717 olarak kabul edilmektedir.

İngiltere Birleşik Bü. L. üç dereceden oluşur;

- 1. Derece, Çırak
- 2. Derece, Kalfa
- 3. Derece Üstat / Usta

Bu sistemde localara “Mavi Localar” ya da “Simgesel Localar” ve İngiliz masonluğuna “Geleneksel Masonluk” ya da “Düzenli Masonluk” denir.

4 düzenli loca yan yana gelip Büyük Locayı kurarlar. Genellikle bir devlet sınırları içinde bir yerel Büyük Loca kurulur.

Localarda kullanılan ritüeller, ana ilkeleri aynı olmak koşuluyla Büyük Localar arasında farklılıklar göstermektedir.

İngiltere B. Bü. L.na bağlı / bağımlı büyük localardan oluşan şebeke (network), tüm dünyayı kaplamış bir örümcek ağı biçiminde örgütlenmiştir.

Bir ülke büyük locasının, İngiliz masonluğunun ağına girebilmesi için İngiltere B. Bü. L. tarafından tanınmış olması gereklidir.

İngiltere B. Bü. L. üst ya da yan dereceler olarak belirtilen “Süprem Konsey” ya da “Yüksek Şûra” mason yapısını tanımamaktadır.

İngiltere B. Bü. L. Büyük Üstadı, İngiliz Kralı ya da tahtta Kraliçe varsa eşi Prens olmaktadır. Seçim söz konusu değildir. İngiltere B. Bü. L. bağımlısı büyük localarda ise Bü. Üs, locaların gönderdiği delegeler tarafından seçilir.

Dünya masonlarının yaklaşık % 85 ‘i düzenli masonluk bünyesinde olduğu söylenebilir.

İngiltere ‘de mason tarikatı kurulduktan sonra, İngiliz masonluğuna bağlı olarak hızla Avrupa ‘da bağımlı büyük localar kurulmuş; emperyalist Britanya İmparatorluğu mason locaları ile yayılmıştır. İngiliz İmparatorluğunun emperyalist ve sömürge siyaseti sonucunda, ulaşabildikleri her yerde, önce işgalci İngiliz ordusu için ‘askeri localar’, sonra da yerel toplumlar için localar kurulur. Bu şekilde yayılma yoluyla, 1725 Paris, 1728 Madrid, 1729 Bengal, 1731 Boston, 1733 Hamburg, 1734 La Hey,

¹² İngiltere B. Büyük Locası resmi web sayfası adresi: <https://www.ugle.org.uk/>

1735 Roma, 1736 Floransa, 1737 Cenevre... 1790 yılında dünya da yaklaşık 3.000 loca ve 300.000 masona ulaşılmıştı. Günümüzde İngiltere B. Bü. L. bağımlı listesine web sayfası üzerinden ulaşılabilir.¹³

Britanya İmparatorluğu'nun yayılımında vurguladığınız "askeri localar" sadece birer sosyal kulüp değil, aynı zamanda sömürge bürokrasisi ile ordu arasındaki bağı kuvvetlendiren kurumsal mekanizmalardır. 18. yüzyılda bu localar, İngiliz kültür ve hiyerarşisinin sömürgeleştirilen topraklardaki yerel seçkinlere aktarılmasında "yumuşak güç" (soft power) işlevi görmüştür.

İngiltere B. Bü. L. Türkiye bağımlısı; yurt dışında kendilerini Türkiye Büyük Locası olarak tanıtan, gerçek ismi Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Bü. L. (HKEMBL).

HKEMBL kuruluş tarihini 1909 'a götürür ama İngiltere B. Bü. L. bu tarihi tanımaz. O dönemde kurulan Bü. L. "düzenli" değildir ve Fransız masonluğu çerçevesinde kurulmuştur. İngilizlerin HKEMBL için kuruluş tarihi, kendilerinin düzenli Bü. L. olarak tanıyıp, onay verdikleri 1974 yılıdır.

Aşağıdaki fotoğrafta oturma düzeni, İngiltere B. Bü. L. tanıma, onay verme tarihlerine göredir ve Türkiye 'den HKEMBL yeri 1970'lerde kurulan Bü. L. ile birlikte gerilerdedir. Fotoğraf çekildiği sırada HKEMBL Bü. Üs. Bülent Akkan fotoğrafta sağ bölümde koridor kenarında, sondan 2. sırada oturmakta.

Uluslararası toplantılarda oturma düzeninin tanınma kademine göre yapılması, masonik dünyada 'tanınma hiyerarşisinin' sembolik önemini göstermektedir.

Görsel 6. İngiltere B. Bü. L. ve bağımlı Büyük Localar oturma düzeni

İskoçya'nın tanınmasını takiben 1974'te İngiltere B. Bü. L. onayı gelmiştir. Fotoğraftaki protokol sırası, bu "resmi tanınma beratinin" (Charter) verilmiş tarihine göre düzenlenir. Bu durum, Türkiye'deki yapının kadim bir gelenekten ziyade, İngiliz merkezli sistem tarafından "sonradan meşruiyet verilmiş" bir şube olarak görüldüğünün kanıtıdır.

¹³ <https://www.ugle.org.uk/about-us/foreign-grand-lodges>

İngiltere B. B. Locanın Türkiye üzerindeki bu gecikmeli meşruiyet onayı (1974), sadece bir tarihsel dipnot değildir. Bu durum, Türkiye'deki düzenli Masonluğun uluslararası hiyerarşideki yerini belirleyen temel bir faktördür. Bülent Akkan'ın fotoğraftaki konumu, bu kurumsal hiyerarşinin görsel bir tezahürüdür: Kıdem, 'eskiliğe' değil, 'İngiliz onayıyla geçen süreye' endekslidir. Bu da İngiliz Masonluğunun, yerel yapıları kendi evrensel ağına dahil ederken uyguladığı katı disiplini ve merkezîyetçi otoriteyi simgeler.

FRANSA MASONLUĞU, SÜPREM KONSEY VE BÜYÜK DOĞU – LIBERAL MASONLUK

Fransız burjuvazisinin, Birleşik Krallık ile olan sömürge paylaşım savaşımına koşut olarak, Fransız masonluğunun, bünyesinden çıktığı İngiliz masonluğundan kopması ve kendi mason yargısını kurması ile Fransa Büyük Doğusu oluşur. Fransa Büyük Doğusu merkezli olarak tüm dünyada **kadınlar ve tanrı tanımaz ateistler** de mason olabilmektedir.

Fransa mason yargısında en tepede Süprem Konsey altında ona bağlı Büyük Doğu / Büyük Loca bulunmaktadır.¹⁴

¹⁴<https://www.scdf.net/page/1/12>

FRANSA BÜYÜK DOĞUSU

Fransa da localar ilk olarak İngiltere B. Bü. L. tarafından kurulmuş ancak daha sonra Fransız masonların ulus bilinçleri doğrultusunda İngiltere B. Bü. L. 'dan kopup kendi bağımsız Büyük Locasını kurmuştur.

Bir büyük locada tüm localar aynı ritüeli kullandıkları takdirde “Büyük Loca” (Grand Lodge), localar farklı ritüeller kullandıkları durumda “Büyük Doğu” (Grand Orient) olarak adlandırılırlar.

“İlk Büyük Loca, o zamanlar felsefi fikirlerin ‘başkenti’ olan Londra’da 1717’de kurulmuştur. Fransa Büyük Locası, kıta Avrupası’ndaki en eski ve en büyük Masonik kuruluştur. 1728’de Fransa Birinci Büyük Locası olarak kurulan kuruluş, 1773’te bugünkü şeklini ve adını almıştır. Bugün, Büyük Loca, 1400’den fazla Locada kayıtlı 50.000’den fazla üyeye sahiptir.”¹⁵

Sanayi Devriminin yaşandığı ikinci en güçlü ulus devlet Fransa’dır. Fransa ulusal burjuvazisi, mason tarikatını, İngiliz ve İskoçlardan almış, kendi ulus bilinci ve kültürü içinde değiştirerek millileştirmiş ve önce kendi toplumunu, sonra da Avrupa’nın diğer uluslarını egemenliği altına alıp, sömürgeleştirmek için kullanmıştır.

Napolyon mason olmamasına karşın, Avrupa’yı işgal ederken, yanında mason localarını da taşımış; işgal ettiği yerlerde Katolik kilisesinin bağına ve katı baskıcılığı karşısına; görece daha esnek ve çağdaş mason inanç ve öğretisini koymuştur.

Roma İmparatoru Konstantin de, kendisi ölüm döşğine kadar Pagan olduğu halde; Feodal üretim biçimine dayalı imparatorluğunun güçlenmesi ve yaygınlaşması için Hıristiyanlığı Katolik Kilisesi altında İsevi simgelerle yeniden tanımlayıp, kullanması da aynı yöntem olarak görülebilir. İmparator Konstantin bu sayede, yıkılmaya yüz tutmuş Pagan Roma İmparatorluğunu, Hıristiyan – Katolik Kilisesi sayesinde, yeniden güçlendirmiş ve ömrünü yüzlerce yıl uzatmıştır.

İngiliz Masonluğu ve Fransız masonluğu, kendi çıkarları doğrultusunda “**milliyetçidir**”. İngiliz ve Fransız İmparatorlukları, kuruluş sonrasında emperyalist nitelik kazanmaya başlayıp, diğer ülkeleri, ulusları sömürgeleştirirken de İngiliz – Fransız milliyetçi, sömürgeci yapısı ile diğer ulusların milli değer, bilinç duyarlılıklarını yok etmek üzere sahte bir evrensel insanlık dayatmıştır.

Ortaya çıktığı İngiltere ve Fransa’da milliyetçi; sömürgeleştirmeyi hedeflediği ve uğraştığı ülkelerde de milli duyguyu yok edici ideoloji ve öğretisini uygular.

¹⁵ <https://godf.org/qui-sommes-nous/>

FRANSA SÜPREM KONSEY

Fransa Süprem Konsey ABD Güney Yetki alanından berat alarak kurulmuştur.

“Masonik öğretiler, derecelere ve Ritüellere göre değişen ritüellerin uygulanması yoluyla Localarda verilir.

Fransa'da, çeşitli bağılıklar içinde dört ana Ritüel uygulanmaktadır. Fransa Büyük Locası yalnızca birini uygular:

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Ritüeli. Bu Ritüel, dünyada en yaygın olarak uygulanan Ritüeldir. Fransa'da, tüm bağılıklar genelinde simgesel locaların %50'si bunu uyguladığını iddia etmektedir.

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Ritüeli otuz üç dereceden oluşmaktadır. Büyük Sembolik Localar ilk üçünü yönetirken, Yüksek Konseyler kalan otuzunu yönetir. Yüksek Konseyler, Sembolik Bağılıkların prosedürlerinden farklı, kendilerine özgü prosedürlere göre çalışırlar.

Prensipler:

Dünya çapında usulüne uygun olarak kurulmuş tüm Yüksek Konseyler aynı metinlere tabidir. Bu nedenle, aynı işlevlere ve ortak özelliklere sahiptirler.

Dolayısıyla,

– her ülke için yalnızca bir Yüksek Konsey olabilir. Bu, kurulan ilk konseydir. Daha sonraki herhangi bir kuruluş, Yüksek Konseylerin anayasal ilkelerine aykırı bir gasptır;

– bir Yüksek Konseyin kurulması, bir patent verilmesiyle değil işgal edilmemiş bir bölgede¹⁶ bulunan tek bir Egemen Büyük Başmüfettiş (33. derece) tarafından gerçekleştirilir; bu kişi, başka bir 33. dereceyi ve ardından üçüncü bir kişiyi, ardışık atamalarla 9 sayısına ulaşılan kadar oy birliğiyle seçer. Böylece Yüksek Konsey kurulmuş olur.

– bir Yüksek Konsey, en az 9 ve en fazla 33 üyeden oluşan, 33. dereceye sahip özel bir locadır. Ritüelin tüm derecelerine kadar Kardeş yetiştirebilir ve çalışabilir.

– Yüksek Konsey, yetki alanı için adaylarla “karşılıklı bir sözleşme” olan “yükümlülük” adı verilen bir anlaşma imzalar; bu anlaşmaya göre Yüksek Konsey, dereceleri bildirmeyi, ilgili materyalleri ve gerekli atölyeleri sağlamayı, Kardeşlerin inisiyasyon (eriştirme) sürecini

¹⁶ Siyasi devlet coğrafyasında bir tek Süprem Konsey / Yüksek Şûra olabilir. Daha önceden üzerinde Süprem Konsey kurulmamış anlamındadır.

izlemeyi, atölyelerinde öğretilen inisiyasyon içeriğinin uygulanmasını ve pratiğini doğrulamayı ve Kardeşler ilerledikçe kazandıkları Masonik unvanları vermeyi taahhüt eder.

Buna karşılık, aday, inisiyasyon sürecinde ilerledikçe ardışık yeminler eder ve Fransa Yüksek Konseyi'nin Genel Yönetmeliklerine, kararnamelerine ve kararlarına uymayı kabul eder.

Yetki Alanı:

Fransa Yüksek Konseyi, Kardeşlerin ritüel olarak çalışabilmeleri için ihtiyaç duyulduğunda farklı derecelerde atölyeler oluşturur. Fransa Yüksek Konseyi, geleneklerine uygun olarak, kendi yetki alanı altına şu kurumları kurar ve yerleştirir:

4. ila 14. arasında Mükemmellik Locaları

15. ila 18. arasında Bölümler –

19. ila 30. arasında Areopajlar –

31.'den itibaren Mahkemeler

32.'den itibaren Konsistoriler

33.'den itibaren Yüksek Konsey.

Birbirinden bağımsız olan bu kurumların kendi iç organizasyonları ve hiyerarşileri vardır. Localar topluluğuna geleneksel olarak Yetki Alanı denir.

Yüksek Konsey, bu Atölyelerle ilgili tüm konularda karar verir.

İç İşleyiş:

Yüksek Konsey, 33. derece Egemen Büyük Başmüfettişler arasından oy birliğiyle seçilen en az 9 ve en fazla 33 aktif üyeden oluşur. Üyeler ömür boyu görev yaparlar ve yetki alanındaki atölyelere ait olmaktan çıkarlar.

Üyeleri arasından, yenilenebilir dokuz yıllık bir dönem için, en az dokuz üyeden oluşan Büyük Görevliler Koleji'ni seçer. Yüksek Konsey, kolektif olarak çalışır; üyelerinden hiçbiri, özel olarak yetkilendirilmedikçe, bireysel olarak yetki kullanamaz veya onu temsil edemez. Başında, Yüksek Konsey'e başkanlık eden ve onu sürekli olarak temsil eden Egemen Büyük Komutan bulunur. Egemen Büyük Komutan katılamazsa, yerine Teğmen Büyük Komutan geçer. Konsey, yılda en az dört kez genel kurulda toplanır. Bazı kararlar, ancak bu genel kurulda nitelikli çoğunlukla alınabilir. Yetki Alanına Kabul: Fransa Yüksek Konseyi, ahlakları, karakterleri, davranışları, Masonik erdemleri ve yetenekleri bakımından layık gördüğü Masonları Ritüelin daha yüksek derecelerine yükseltir.

4. dereceye yükseltme teklifi, Yetki Alanı içindeki bir locanın üyesi tarafından veya istisnai olarak, Büyük Sekreterliğe posta yoluyla gönderilen kendiliğinden bir başvuru ile formüle edilmelidir. Kabul edilmek için şunlar gereklidir:

- Yüksek Konsey tarafından düzenli olarak tanınan simgesel bir locanın veya simgesel bir itaatın Üstad Masonu olmak. Tanınmayan bir Yetki Alanının daha yüksek veya simgesel bir locasına ait olmamak;
- 1875'te Lozan'da toplanan Yüksek Konseylerin Evrensel İlkeler Bildirgesine bağlı kalmak;
- Yüksek Konseyin Yetki Alanına yerleştirilmeyi talep etmek, Genel Yönetmeliklere, Yüksek Konseyin kararlarına ve hükümlerine uymayı taahhüt etmek ve bir yükümlülük imzalamak;
- Fransa Yüksek Konseyi tarafından dereceye atanmış olmak.¹⁷

Fransa mason yargısı, dünyada kendi ağı içinde Yüksek Şûra / Süprem Konsey ve Büyük Loca / Büyük Doğu yapılanmaları tek bir dikey örgütlenme içinde yayılmaktadır. Bu örgütlenme, en temelde erkek Süprem Konseyi olmak üzere, Kadın Süprem Konsey, erkek, kadın, karma büyük doğu / büyük loca ağı biçiminde yayılmaktadır.

İki Yüzlü İdeoloji: Merkezde Milli, Çevrede Kozmopolit

Merkezde (İngiltere/Fransa): Masonluk, ulusal birliği ve devlet hiyerarşisini pekiştiren bir çimento görevi görür.

Çevrede (Sömürgeler): Yerel halkın milli direnç noktalarını kırmak için "insanlık kardeşliği", "sınırsız dünya" gibi temalar işlenerek, o toplumların kendi öz savunma refleksleri (milli bilinçleri) zayıflatılır.

¹⁷ <https://www.scdf.net/page/6>

FRANSA MASONLUĞU İLE İNGİLTERE MASONLUĞU ARASINDAKİ FARKLAR:

İngiliz masonluğunda EKSR üst ya da yan dereceler yoktur, Büyük Loca tam bağımsızdır, kadınlar mason olamaz ve mason olabilmek için bir “yaratıcı varlığa” inanmak zorunludur, toplantılarda Batıda Kutsal Kitap (Tevrat ve İncil), Türkiye’de ise bunlara ek Kur’an açılmaktadır.

Fransız masonluğunda en üstte EKSR Süprem Konsey, altında bağımlısı Büyük Doğu ya da Büyük Loca bulunmakta, kadınlar mason olabilmekte ve Tanrı inancı zorunlu değildir; ateistler de mason olabilmektedir.

Localarda hiçbir kutsal kitap açılmaz, beyaz sayfa açılır. Kutsal kitap yerine boş/beyaz sayfa açılması, vahiy temelli kutsallık yerine insan aklını ve iradesini merkeze alan anlayışın simgesi olarak yorumlanmaktadır.

“İngiltere B. Bü. L. sistemi, Fransız masonluğunu ‘düzensiz’ kabul etmekte; karşılıklı masonik tanınma ve ziyaret ilişkisini kesin biçimde reddetmektedir. Düzenli masonların Fransız obediyanlarına bağlı locaları ziyaret etmeleri de disiplin ihlali sayılabilmektedir.

ABD GÜNEY YETKİ ALANI

Avrupa'dan Amerika'ya göç eden beyaz adam, beraberinde Mason Tarikatını da götürmüştür. Kuzey Amerika burjuvazisi, Amerika Birleşik Devletlerini kurarken, Mason Tarikatı ideolojisi, öğretisi ve örgütlerini kullanmıştır.

Mason Tarikatına yeni tanım daha ekleyelim, burjuvazinin çıkarları doğrultusunda oluşturduğu, çok başarılı bir örgütlenme modelidir. ABD'yi kuran burjuvazi de bu örgüt modelinden en üst etkinlikte yararlanmıştır. Unutulmamalıdır ki, Amerika Birleşik Devletlerini kuran masonlar; sömürgecidir, köle tüccardır.

ABD, sömürgesi olduğu İngiltere'ye karşı bağımsızlık savaşı verirken, kendi kilisesi gibi, kendi Mason tarikatı Örgütlenmesini de sağlamak durumundadır. O zamana dek, İngilizlerin tanımlaması ile "Düzenli – Muntazam Masonluk" ya da Geleneksel Masonluk İngiltere B. Büyük Locası egemenliğinde; İngiliz masonlarının tanımlamasıyla "Düzensiz – Gayrı Muntazam Masonluk ya da Liberal Masonluk Fransa Büyük Doğusu egemenliği altındadır.

ABD'li masonlara, İngiltere'ye karşı verdikleri Amerika bağımsızlık savaşında, en büyük destekçisi Fransız masonlarıdır. "Düşmanımın düşmanı dostumdur"!

ABD İmparatorluğu, Mason Tarikatında da egemenliği alır

Bu sırada İskoçya'dan Fransa'ya kaçan, İskoç masonları, Alman ve Fransız masonları ile birlikte, Tapınak Şövalyelerinin, birkaç yüz yıl önce Orta Doğudan getirdikleri; Yahudi Esseni Tarikatı öğretisi üzerine yapılandırılmış, Hıristiyan ve Dürzi inançları ile donatılmış Tapınakçı din anlayışı ve katliamcı askeri gücü şövalyelik öğretisi üzerine yeni bir masonluk ortaya çıkarmaktaydılar. Bu masonluk İngiltere B. Büyük Locasının tanımladığı ilk 3 dereceden oluşan, Büyük Loca örgütlülüğünü ve sistemini ret etmeden; onun devam olarak, 4. Dereceden başlatılarak oluşturuluyordu.

İskoçya'dan Fransa'ya kaçan İskoç masonları (Jacobite'lar) İngiliz hanedan kavgaları nedeniyle Fransa'ya sığınan ve beraberinde "yüksek dereceleri" taşıyan gruptur. Bu durum, "İskoç Riti" neden İskoçya'da değil de Fransa'da doğup ABD'de olgunlaştığını daha net açıklar.

İngiltere'ye karşı bağımsızlık savaşını kazanan Amerika burjuvazisi ve masonları, bu yeni derecelendirme ve örgütlenme biçimine el koyuyor; Amerika iç savaşında Güneyli General, Kızılderili katliamcısı ve sonrasında siyahileri katleden Klu Klux Klan örgütünün kurucusu ve lideri Albert Pike, yeni örgütlenme sistemini yeniden tanımlıyor, derecelerini oluşturuyor, tapınak erkânı (ritüel) yazıyor ve örgüt yapısını kuruyordu. Bu yeni yapı Yüksek Şûra ve üst dereceler olarak adlandırılıyor, 4.° - 33° arasında derecelendiriliyordu. Bu yapının ibadet erkân sisteminin (ritüelinin) adına da Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti – EKSR (Ancient And Accepted Skoç Rit – AASR) dendi. Dünyanın yeni egemen gücü, ABD imparatorluğu, Yüksek Şûra denen bu örgüt biçiminin merkezi oluyordu.

Kuzey Amerika ve tüm dünyada kurulacak tüm Yüksek Şûralar, Amerika Güney Yargı Yetkisinden (America South Jurisdiction) berat (patent) alarak kurulmak ve her yılsonunda patronu Amerika Güney Yargı Yetkisi 'ne rapor vermek zorundaydı.

Albert Pike'in 1871 yılında yayımlanan "Morals and Dogma" eseri, belirttiğiniz "yeniden tanımlama" sürecinin kutsal kitabı niteliğindedir. Pike, Avrupa'dan gelen dağınık dereceleri felsefi, dini ve siyasi bir potada eriterek Amerikan burjuvazisi için bir "yönetici sınıf ideolojisi" haline getirmiştir. Pike'in kölelik yanlısı ve konfederasyon subayı geçmiş, kurduğu sistemin neden hiyerarşik ve otoriter bir yapıda (Yüksek Şûra hâkimiyeti) olduğunu da tarihsel olarak doğrular.

1801 yılında Charleston'da (Güney Karolina) kurulan ilk Yüksek Şûra'nın daha sonra Washington D.C.'ye (House of the Temple) taşınması, ABD'nin yeni egemen gücü ve merkezi olması teziyle tam bir uyum içindedir. Bu yapı, dünyadaki tüm diğer Süprem Konseylerin "Ana" (Mother Council) konseyi olarak kabul edilir ve bu "berat/patent verme" yetkisi, Masonik diplomasiyi bir dış politika enstrümanı haline getirir.

Amerika Güney Yetki Alanı (GYA- (South Jurisdiction))

- Yüksek Şûra örgüt yapısı; Fransa'da, İskoç Şövalyelerinin de etkisi ile yüksek dereceler olarak ortaya çıkmış, Amerika'da son hale getirilmiştir.
- Amerika Güney Yetki Alanı, dünya yüksek şûralarının tek patronudur. Güney Yetki Alanının tanımadığı ya da berat vermediği hiçbir yüksek şûra, masonik yapı olarak kabul edilmez, ilişki kurulmaz.
- Amerika Birleşik Devletleri'nde, coğrafik olarak Güney bölümünü GYA Yüksek Şûrası, Kuzey bölümünü de KYA Yüksek Şûrası yönetir.

Büyük Loca ve Yüksek Şûra üyelikleri

Bir kişi önce Büyük Locada bir locaya üye olur, orada 3.° Usta (Üstad) olduktan 2 yıl sonra, Yüksek Şûra'da 4.° de bir locaya üye olabilir. Bu sırada Büyük Locada üyeliği devam etmek durumundadır. Yani Büyük Locadan ayrılmak söz konusu değildir, her iki yapıya da devam etmek durumundadır.

Böylece, İngiliz – Amerika sistemi içinde masonluk iki ayrı örgüt biçimde, her devlet yapısı sınırlarında;

Büyük Loca, Loca, İngiltere Birleşik Büyük Locasına bağlı Yüksek Şûra, Amerika Güney Yargı Yetkisi 'ne bağlı

olarak kuruluyordu.

Amerika Birleşik Devletleri iç bütünlüğünü sağlayıp, tarih sahnesinde emperyalist devlet olarak yer alma sürecinde, merkezi Amerika 'da olan yeni bir yapı ve ağ kurar. Almanya ve Fransa 'da ilk temelleri atılan üst dereceler, 4. Derece ve üstü olan yeni yapı Amerika 'da son haline getirilir; 4 – 33 dereceler arasında localardan oluşan, adı ile ya da bu yapının en üst derecesi 33. Derecenin adı olan

Yüksek Şura adı ile tanımlanan yeni bir yapı kurulur. Süprem Konseylerin merkezi ABD 'de Güney Yargı Yetkisidir (Southern Jurisdiction). Amerika merkezli bu yeni yapı tüm dünyada kendisine bağlı mason ağını kurar.

Amerika merkezli yapı, 4 ile 33 derece arasında localar kurarken, yapının başı en üst loca olan 33. Derece Yüksek Şûranın başı tarafından yönetilir. Süprem Konsey 'de seçim olmaz. Amerika Güney Yargı Yetkisinin kullandığı rit "Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Ritidir" (EKSR).

İngiltere Birleşik Bü. L. ağı, Amerika Süprem Konsey ağı ile karışmaz, her ülkede iki farklı yapı, yasal olarak 2 farklı dernek olarak var olurlar. İngiltere Birleşik Bü. L. itaatine bağlı ülke Büyük Locası ile Amerika Güney Yargı Yetkisi 'ne bağlı ülke Yüksek Şûrası (Süprem Konsey) arasında bir anlaşma yapılır, sözleşme imzalanır ve ilişkiler buna göre sürer. Büyük Locada Usta (Üstat) derecesine gelmiş mason, anlaşmaya göre belirli bir yıl sonra, Süprem Konsey / Yüksek Şûra 'ya geçme hakkı kazanır. Yüksek Şûra uygun görür ve kabul ederse, mason Yüksek Şûra'da 4. Dereceden başlar ve yukarı doğru dereceler alır.

Üstat mason, Yüksek Şûraya devam edebilmesi için, Büyük Loca ile de ilişkisini düzenli olarak sürdürmesi; yıllık ödentilerini ödemesi, loca toplantılarına katılması zorunluluktur. Mason Büyük Locadan istifa eder ya da çıkarılırsa, Yüksek Şûra üyeliği de son bulur.

Fransa Büyük Doğusu (FBD) ise, Amerika 'da Süprem Konsey kurulduktan sonra farklı bir örgütlenme biçimine geçmiştir. Fransa mason itaatinde, Süprem Konsey (4-33 dereceli) ve Büyük Doğu (1-3 dereceli) tek bir yapı halinde bütünleşmiştir. Yapının mutlak egemeni Süprem Konseyin en üst locası 33. Derece Yüksek Şûra ve başıdır. Büyük doğu bu yapı içinde, bağımsızlığı olmayan, Süprem Konsey otoritesine bağlı alt birimdir. Ülkeler içinde her iki yapı, tek bir dernek çatısı altındadır. Fransa mason otoritesinde de Süprem Konsey, Amerika Güney Yargı Yetkisinden berat alınarak kurulur. Büyük Loca ve Yüksek Şûra yönetimleri, her ülkede ilişkilerini aralarında imzaladıkları sözleşmelerle belirliyorlar.

Fransız masonluğunda ise, Yüksek Şûra, kendisine bağlı ve altında Büyük Locayı (Büyük Doğu da denir) kuruyor; tek yapı sistemi.

ABD, Büyük Locaları, İngiltere Birleşik Bü. L. örgütlenme biçimi ve ilkelerine göre kurulup, çalışmakla birlikte, uygulama ve yönetiminde İngiltere Birleşik Büyük Locasına bağlılığı kalmadı. Temel ilkeleri koruyarak, kendi Büyük Loca anlayış ve örgüt yapısını, kurallarını oluşturdular.

İngiltere Birleşik Bü. L. 'da dünyanın yeni egemen imparatorluğu ABD'nin masonlarının, Büyük Loca temel ilkelerine bağlı kalıp, ancak birçok uygulama ve öğretisindeki değişikliklere ses çıkarmadan, gözlerini kapadı ve ortak şebeke (network) örgütü içinde var oluyolar.

Amerikan Güney Yargı Yetkisi (GYA), Masonluğu Avrupa'nın mistik bir 'kardeşlik' arayışından çıkarıp, Washington merkezli küresel bir 'karar verici şebekesine' dönüştürmüştür. 4. ve 33. dereceler arasındaki bu yapı, sömürgeci bir burjuvazinin ihtiyaç duyduğu disiplinli, hiyerarşik ve liyakate dayalı

görünömlü ancak mutlak itaat esasına dayalı bir bürokrasi yaratmıştır. Bugün dünyanın dört bir yanındaki Yüksek Şûraların GYA'dan berat alma zorunluluğu, Masonluğun 'evrensel kardeşlik' maskesi altında yürütölen Amerikan jeopolitik denetiminin bir tezahürüdür.

Bu konuda tarihsel, toplumsal - sınıfsal, dini, örgüt yapısı hakkında tüm ayrıntıları “**Mason Tarikatı**” kitabımda bulabilir, okuyabilirsiniz.¹⁸

Görsel 7 Amerika masonları, emperyalist ABD ordusunun bayrak dikme fotoğrafını sahiplenir.

Bu fotoğraf, Columbia Bölgesi Bü. L. tarafından çıkarılan “Ulusun Başkenti” sloganı ile çıkardığı derginin kapağıdır.

Amerika iç savaşının Güney Ordusunun Kızılderili katliamcısı generali ve Klu Klux Klan siyahileri vahşetle öldüren ırkçı katiller sürüsünün lideri, mason tarikatının Yüksek Şûra örgüt, derece yapısını oluşturan ve derecelerin erkânlarını yazan baş masonlarıdır.

Yüksek Şûra dereceleri, Haçlıların, özellikle Tapınak Şövalyelerinin öğretisi ve örgütlenmesi üzerine kurulmuştur. Dereceler, şövalye unvanları ile tanımlıdır ve o unvanlar verilir.

Haçlılar, ellerinde kanlı kılıçları ile Türk ve Müslömanları, kadın, çocuk demeden boğazlayan vahşiler sürüsü; masonların tapındığı, yücelttiği Tapınak Şövalyelerinin, mason dergilerinden, ortamlarından alınma bir fotoğrafı:

¹⁸ <https://huoltasdelen.com/index.php/kitaplar/mason-tarikati> / (Taşdelen, 2019)

Görsel 8 Müslümanların egemenliğinde olan Kudüs'e saldırmak üzere bir Tapınak Şövalyesi,

Aşağıdaki fotoğrafın üzerinde "evrensel kardeşlik" yazıyor. Fotoğrafın ortasında, kanlı kalkanı ve kılıcı ile bir tapınak şövalyesi. Amerika masonlarının paylaştığı bir fotoğraf daha; şövalyenin kanlı kılıç ve kalkanın üzerindeki kan, Türk ve Müslüman kanıdır. Masonların evrensel kardeşlik dedikleri budur.

Görsel 9 Haçlı, Tapınak Şövalyesi, kılıcı Türk ve Müslüman kanlı

Aşağıdaki fotoğraf ise, büyük Türk Başbuğu Timur'un İzmir'i, Hıristiyanlardan alışı gösteren bir savaş resmi. Türkler, tarihsel savaş giysileri içinde, ellerinde okları, düşmanlar ise Haçlı kalkanları ile Roma uzantılarının askerleri. Timur'un ordusunda **Alpler, Erenler**; karşıt orduda **Şövalyeler**! Masonların derecelendirme ve unvan ile onurlandırdığı sisteminde şövalye adları...

Görsel 10 Timur'un İzmir'i alışı

TÜRKİYE 'DE MASON AĞLARI

Türkiye 'de Durum

Hür Masonlar, düzenli (muntazam) masonluk olarak ifade edilen:

- İngiltere Birleşik Bü. L. itaatine bağlı, aynı ilkelerde çalışan Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası (HKEMBL) (1-3 dereceli localardan oluşuyor).
- Amerika Güney Yargı Yetkisi 'ne bağlı EKSR Yüksek Şûrası (4-33 dereceli localardan oluşuyor).

Ülkemizde HKEMBL, biçimsel ve ilkesel olarak İngiltere Birleşik Bü. L. otorite ve ilkelerini kabul etmiş, buna göre masonik çalışmalarını yürütmekteyse de, siyasi ilişki ve siyasi bağımlılık temelinde Amerika masonlarının egemenliği altındadır.

Özgür Masonlar, liberal masonluk olarak ifade edilen:

- Fransız mason otoritesine bağlı ve Amerika Güney Yargı Yetkisinden onaylı:
 - o EKSR Süprem Konsey (4-33 dereceler);
Bünyesi içinde bağımlısı Özgür Masonlar Büyük Locası (ÖMBL) (1-3 dereceler); sonuçta 1-33 dereceler tek bir şemsiye, yapı içinde,
 - o EKSR Kadınlar Süprem Konsey (4-33 dereceler);
Bünyesi içinde bağımlısı Kadın Masonlar Büyük Locası (1-3 dereceler); sonuçta 1-33 dereceler tek bir şemsiye, yapı içinde.

Erkek ve Kadın masonlar bir birlerinin localarına gidebilmekte, bir birlerini mason olarak kabul etmekte.

İngiliz mason itaatine bağlı HKEMBL ve sözleşme ile ilişki içinde olduğu Yüksek Şûra üyesi masonlar hiçbir koşulda ÖMBL ve KMBL ile üst birimleri Süprem Konsey ile masonik ilişki kuramaz ve localarında toplantılara katılamaz.

Türkiye 'de bu ağ içinde olanlar; Süprem Konsey, ÖMBL, KMBL'dir.

Görsel 11. Ortada Süprem Konsey başı, sağında ÖMBL solda KMBL başları

OSMANLI DÖNEMİ, 1909 - 1921

Osmanlı İmparatorluğu döneminde mason locaları, **Türk ve Müslüman** olmayan tebaanın yoğun olduğu bölgelerde; İngiltere, İskoçya, Fransa, İtalya ve Amerika; mason locaları, konsolosluklar, misyoner okulları ile birlikte Osmanlı coğrafyasına yayılmışlardı. Etnik farklılıkları destekleyerek, güçlendirerek; Devlete karşı bölücülüğü örgütlemiş ve desteklemişlerdi. Localarda konuşulan diller Fransızca, İtalyanca, İngilizce ile etnik bölücülüğün bir unsuru olarak, Ermenice, Yunanca (Rumca), Arapça ve diğer yerel dillerdi. Batılı emperyalistlerin yerel işbirlikçileri Devşirmeler, Yahudi-Sabetaycılar, Yunanlılar (Rumlar), Ermeniler, Levantenler ve Araplardı.

Mason locaları, günümüz etnik bölücü terör örgütlerinin, o dönemlerdeki karşılıkları bölücü etnik komitacıların önyüzleri olarak faaliyet göstermekteydiler.

Osmanlı İmparatorluğunda 1909 'da kurulan yerli mason itaat düzeni, Fransız mason itaatine bağlı olarak Yüksek Şûra özel yetkili 1(bir) 33.° mason önderliğinde 9 (dokuz) 33.° tarafından yukarıdan aşağı kurulur (Jurisdiction). Yüksek Şûra da Büyük Loca yönetimini kurar.

Fransız mason itaatinin egemenliği Türkiye Cumhuriyetinde de 1974 yılına kadar sürer.

Tarih bilim insanlarının da tanımladığı gibi, **Osmanlı masonluğu sömürge masonluğudur**. Osmanlı masonluğunu, **Osmanlı 'da Mason Locaları'**¹⁹ kitabımda tüm ayrıntıları ile aktarıyorum.

Osmanlı Yüksek Şûra ve Büyük Doğu masonik örgütlerinin locaları, ağırlıklı olarak *İstanbul*'da kurulurken, Anadolu'da olanlar, Ermeni ve Rumlar için kurulmuş misyoner okullarının yoğun olduğu bölgelerde kuruluylar. Mason localarının, **Türklerle** hiçbir ilgisi yok, tamamen emperyalizmin ve işbirlikçisi bölücü Müslüman olmayanların örgütlendikleri yerler. Bu localarda Türkler, kendi ulusuna ihanet etmişler arasından seçilmiş, sayısal olarak yok sayılacak kadar azlar.

33.° Mason M. Yılmaz Suner, 2003 yılında bakın ne diyor;

"Jön Türk döneminde çok sayıda Rum ve Ermeni Mason Türk milliyetçiliğinin yükselişine karşı çıkmışlardı. Diğer taraftan da -çelişkili gözükmele birlikte- toprak talebinde bulunan ayrılıkçı hareketler lehinde mücadele etmişlerdi. Ermeni özerkliğini, Girit'in Yunanistan'a bağlanmasını ya da Yunanlıların Güney Makedonya'yı ilhak etmesini desteklemişlerdi. Birinci Dünya Savaşından sonra işler daha da açıklık kazanmış, İstanbul'daki la Renaissance ve İzmir'deki Meles gibi Localar Türkiye'nin parçalanması yönünde ateşli kampanyalar yürütmüşler, doğuda büyük bir Ermenistan'ın, Batıda da büyük bir Yunanistan'ın kurulmasını sağlamak için büyük çabalara girişmişlerdi. Meles Locasının tamamı ve la Renaissance Locasının envarı

¹⁹ <https://huoltasdelen.com/index.php/kitaplar/osmanli-da-mason-localari/>

(Taşdelen, Osmanlı 'da Mason Locaları, 2019)

*Yunanistan'a kaçımlar, Kurtuluş Savaşı süresince Türkiye aleyhine olan faaliyetlerini sürdürmüşlerdi.*²⁰

Bunları yazan, mason düşmanı değil, Yüksek Şûra da en üstte görev yapmış, kıdemli bir mason. Açıkça Osmanlı döneminde masonlar, Türklerin milliyetçiliğine karşı çıkarken; Rum ve Ermenilerin milliyetçiliğini, Osmanlıyı parçalanmaya götüren eylemlerini desteklemekteler demekte.

İstanbul'daki Müslüman olmayan azınlık, işgalden sonra, işgalcilerle işbirliği yaparak, **Türk ve Müslümanlara** zulüm ve katliam yapıyorlardı.

Osmanlı İmparatorluğunda yerel mason örgütleri, Fransız Masonluğu örgütlenme sistemine göre yapılandırılmıştı. Önce Yüksek Şûra (Süprem Konsey, 4-33) kurulup, Yüksek Şûra tarafından, kendisine bağlı Büyük Doğu (Büyük Loca, 1-3) kurulur.

Amerika masonluğu, Avrupa'da gelişen üst dereceler anlayışını 4-33 olarak sonuçlandırıp, Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Erkânı (Riti) adı altında Yüksek Şûra olarak yapılandırmış; tüm dünya için de yetki merkezi olarak Amerika Güney Yetki Alanı (Amerika Güney Jürisdiksiyon) örgütünü kurmuş.

✓ 1909 – 1921, 33.° masonlar

1919'da Atatürk Samsun'a çıkarak Türk Ulusu ile birlikte Kurtuluş Savaşını başlatırken, masonlar İstanbul ve İzmir'de işgalcilerle işbirliğinde çalışmaktadırlar.

1909 yılında Osmanlı coğrafyasında yerel mason örgütlenmesi, Süprem Konsey ve Büyük Loca / Büyük Doğu; yukarıdan aşağı kuruldu. Mısırlı Prens Aziz Hasan Paşa 'ya Belçika 'da 33.° ile birlikte uygun gördüğü masona 33.° verme yetkisi verilerek Osmanlı Süprem Konsey / Yüksek Şûra kurma görevi verildi. Prens Aziz Hasan Paşa, Yahudi, Ermeni, Rum ve Sabetaycı bir grup masona, derecelerine bakılmaksızın 25 Üstat Masona (3.°), ara dereceler atlanarak doğrudan 33.° verilerek, Yüksek Şûra/Süprem Konsey kuruldu.

1920 yılına geldiğimizde, ölüm, Osmanlı 'dan yurt dışına kaçma, masonluktan kopma gibi nedenlerle 25 tane 33.° masondan geride etkin (aktif) olarak çalışan 9 mason kalmıştı. Yüksek Şûranın toplanıp, karar alabilmesi için en az 9 tane 33.° mason gerektiğinden, Süprem Konsey karar alamaz duruma gelmekteydi. Bu nedenle Yüksek Şûrayı çalışır durumda tutmak için yeniden çok alt derece masonlara 1920 – 1921 yıllarında 14 masona 33.° verdiler.

Bir daha vurgulamak istersek, Türk Ulusu, ölüm, kalım İstiklal Savaşı verirken, İstanbul 'da masonlar işgalcilerin koruması altında çalışmaya ve kendi yapılarını ayakta tutmaya çalışıyorlardı.

²⁰ (Suner, 2003)

No	Ad, Soyad	33.° Yılı	1923 Rapor	1924 Rapor	Kişisel Bilgiler
1	Prens Aziz Hasan Paşa Ö. 1925-1926	Belçika 1909	Emekli	Emekli	Kaçtı
2	Mehmet Talat Bey ²¹ Bü. Üs. 1909-1910 Şehit. 1921	1909	-	-	Osmanlı 'da Sadrazam. İTC.(*) Kendisinin olmadığı oturumda Bü. Üs. seçilmiş, birkaç ay sonra istifa etti. Osmanlı yenilince Almanya 'ya kaçtı. Mahkeme yargılama ve hüküm olmamasına karşın, masonluktan ihraç edildi, 1920
3	Mehmet Cavid Bey Bü. Üs. 1916 – 1918 İdam. 1926	1909	Emekli	Emekli	Osmanlı Maliye Nazır, MM.(**) İTC. Atatürk 'e suikast girişimi – Vatan haini. TC dönemi idam edilen ilk 33.° mason, Bü. Üs.
4	Rahmi Arslan Bey Ö. 1947	1909	Emekli	Emekli	Osmanlı MM. Aydın-İzmir Valisi, 1913 – 1917. İTC. Malta adasından döndükten sonra masonlardan koptu. TC dönemi masonlukla ilgisi olmadı.
5	Mithat Şükrü Bleda Ö. 1956	1909	Emekli	Emekli	Osmanlı MM. İTC. Malta adasından döndükten sonra masonlardan koptu. TC dönemi masonlukla ilgisi olmadı. TC dönemi Milletvekili 1935 – 1950.
6	Rıza Tefvik Bölükbaşı Bü. Üs. 1918 – 1919 Ö. 1949	1909	Emekli	Emekli	Eğitim Nazırı 1918. Sevr Anlaşmasını imzaladı. İTC / HİF. 1922 TC 'den kaçtı. 150'likler arasına kondu. 1943 'de Türkiye 'ye döndü. Türkiye 'de olduğu dönemde masonlarla hiçbir ilişkisi olmadı. Bü. Üs. olduğunda masonları polise ihbar etti.
7	Nesim Masliyah / Mazliyah Ö.1931	1909	33°	33°	Osmanlı MM, Hukukçu
8	Mişel Noradunkyan	1909	Emekli	Emekli	Tüccar, Sigortacı. Fransız vatandaşı ve casus, Ermeni bölücüsü. TC kurulunca yurt dışına kaçtı. Romanya 'da Büyük

²¹ Masonların listesinde "Paşa" olarak anılmıyor, "Bey" yazılı yalnızca.

L. kurdu.					
9	David J. Kohen / David Josef Kohen ²²	1909	33°	33°	Avukat. Fransız vatandaşı. Sigortacı. 1928 'de Paris'te çalışmaya başladı.
10	Osman Adil Arda Ö. 1935	1909	-	-	Avukat. MM başkanı ve Nazır. İTC. TC döneminde bürokraside görev almış. Ö. 1935Cumhuriyet döneminde masonlardan tamamen kopmuş.
11	Asim Bey Ö. 1910	1909	-	-	MM Başkâtip.
12	Mehmet Arif Ö. 1928-29	1909	-	-	Avukat. 1923-24 raporlarında adı yok. Masonluktan kopmuş.
13	M. Fuat Hulusi Demirelli Bü. Üs. 1918-1921 / HBA 1928 - 1931. Ö.1955	1909	33°	33°	Danıştay Başkanı
14	Mehmet Galip Bey Ö.1915	1909	-	-	Osalı MM.
15	Hüseyin Cahit Yalçın Ö.1957	1909	-	-	MM. İTC. Gazeteci (Tanin G. Sahibi). İnönü dönemi özel milletvekili. Saltanat, Halife kaldırılmasına ve Dil Devrimine karşı çıkmış. İstiklal Mah. 3 kez yargılanmış, sürgün cezası almış. TC döneminde masonlukla bağlantısı yok.
16	Osman Talat Ö.1962	1909	-	-	Avukat. DP dönemi milletvekili
17	Galip Paşa Ö.1939	1909	Emekli	Emekli	Jandarma Genel K.
18	Sarım Kibar Ö.1945	1909	33°	33°	Tüccar

²² <https://www.kositassigorta.com.tr/tr/hakkimizda> ve

<https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/122190>

19	Katipzade Sabri Ö.1940	1909	33°	33°	Tüccar
20	Emanuel Karasu Ö. 1934, İtalya	1909	Emekli	Emekli	Tüccar, MM. TC döneminde yolsuzluk yaptığı için yargılanacakken Yunanistan'a kaçtı.
21	Mehmet Ali Baba - Erel Bü. Üs. 1912-1915 HBA 1917 – 1925 Ö.1934	1909	33°	33°	Askeri Tabip
22	Faik Süleyman Paşa Bü. Üs. 1910-1912 ve 1915-1916. Şehit.1916	1909	-	-	Asker
23	İbrahim Müslim	1910	-	-	Doktor
24	Jak Suhami/Souhami Ö.1934, İtalya	1911	33°	33°	Doktor. 1924 sonrası Türkiye 'den gitti.
25	Victor/Viktor Algranti	1920	33°	33°	Tüccar
26	Moiz/Moise Fresko Ö.1928-29	1920	33°	33°	Hahamhane Kapı Kethüdası, Tüccar
27	Saim Hüsnü Onat Ö.1960	1920	33°	33°	Şehremaneti, şirketler komiseri
28	Tevfik Hamdi Ö.1956	1920	33°	33°	Divan-ı muhasebat reisi, Maliye Nazırı
29	Arsen Arsenyan / Arsene Arsenian Ö.1926	1920	33°	33°	Gümrükler Umum Müdürlüğü erkânından
30	İsmail Faik Başar Ö.1947	1920	33°	33°	Ziraat Müh.
31	İlyas Modyano / Elia Modiano Ö.1924	1920	33°	33°	Dr. Miralay

32	İsmail Hürşit Gün HBA 1933-1936 Ö.1936	1921	33°	33°	Dr. Kaymakam
33	Servet Yesarî Bü. Üs. 1924-1926 ve 1929 HBA 1932 – 1933 Ö.1943	1921	33°	33°	Hâkim, Temyiz
34	Degan / Emile De Gand	1921	Emekli	Emekli	Avukat
35	Besim Edhem Ö.1932-33	1921	33°	33°	Dr. Kaymakam
36	Halit Habab Ö.1925-26	1921	33°	33°	Şehremaneti erkânından
37	Zeki Derviş Ö.1926-27	1921	33°	33°	Polis Merkezi Müdür
38	Moris U. Mayer Ö.1934-35	1921	33°	33°	Tüccar

(*) İTC: İttihat ve Terakki Cemiyeti kurucu ya da üye

(**) MM: Osmanlı Meclisi Mebusan

Tablo 1 1909 – 1921 33° Masonlar

TÜRKİYE DÖNEMİ, 1923 - 1939

✓ **Masonların irade cellatlığı, kimlik gaspı**

Mason Tarikatı, bir kişi ömrünün bir döneminde, çok kısa ya da uzun süre mason olup, sonra cemiyetten ayrılıyor ve bir daha, locaların kapısının önünden bile geçmiyorsa, bu kişiyi damgalar ve ömür boyu mason olarak tanır. Bu uygulama daha çok, siyaset ve bürokraside üst düzey görevler almış ya da sanatçı gibi ulus tarafından öne çıkmış, sevilen ve sayılan kişiler için uygulanır. Bunun amacı, Türk toplumunda sahip olamadıkları saygınlığı, milli kimliği bu kişiler üzerinden, adlarını kullanarak edinme çabasıdır.

Bir dernek ya da cemiyet, hukuken ve kurumsal olarak **gönüllü üyelik** esasına dayanır. Kişi ister girer, ister çıkar; çıktığı anda üyeliği biter. Buna rağmen “bir kez girdin mi ömür boyu bizdensin” yaklaşımı varsa, bu artık klasik sivil toplum mantığından sapmıştır.

Bu tip yapılar genelde şöyle tanımlanır:

Aidiyetçi / kimlik temelli yapı: Üyeliği sadece idari değil, kişinin kimliğinin parçası gibi görür. Çıkış kabul edilmez, sadece “uzaklaşma” sayılır. Masonlar bu duruma “uykuya yattı” diye tanımlarlar.

Kapalı örgütlenme: İç-dış ayrımı keskindir. “Bizden olanlar” ve “olmayanlar” ayrımı kalıcıdır.

Yarı-cemaatçi (kült benzeri) yapı: Özellikle bireyin iradesini ikinci plana atıp, grup aidiyetini kalıcı ve değişmez sayıyorsa bu benzetme yapılır.

Sosyolojik olarak “damgalayıcı” yaklaşım: Kişi ayrılmış olsa bile etiketi üzerinden tanımlanmaya devam edilir.

Eğer bir yapı, ayrılan bireyin kendi beyanını yok sayıp hâlâ onu “üye” kabul ediyorsa, bu durum bireysel özgürlük ve kurumsal meşruiyet açısından problemleri bir zihniyete işaret eder; irade cellatlığı, kimlik hırsızlığıdır.

Ülkemizde masonların davranışı da tam budur.

1923 VE 1924 RAPORLARI

Dünyadaki Süprem Konsey / Yüksek Şûralar, ABD Ana Süprem Konsey olarak kabul edilen “South Jurisdiction” / “Güney Yargı Yetkisi” merkezinden berat alarak kurulur ve düzenli olarak yılsonunda rapor verirler.

✓ Osmanlı ‘da sözde milli masonluğu kuranlar

Kökenleri:

- 2 Arap,
- 1 Fransa vatandaşı ve casusu Ermeni,
- 1 Osmanlı tebaası Yahudi,
- 1 İtalyan vatandaşı Yahudi,
- 1 Belçikalı,
- 2 Sabetaycı.
- Türk soylu 2 kişi olabilir.

Osmanlı Süprem Konsey, 1923 sonrası **Türkiye Süprem Konsey** olarak devam etmiştir.

ABD Güney Yetki Yargısı belgeliği yetkilisi ile yaptığım yazışma sonunda, Türkiye Süprem Konsey tarafından sunulan 1923 ve 1924 raporlarının tıpkıbasımını bana elektronik posta ile ilettiler. Bu raporların HKEMBL ve ÖMBL belgeliklerinde olduğunu sanmıyorum.

Türkiye Süprem Konseyde değişiklikleri, Osmanlı’dan Türkiye ‘ye, Atatürk tarafından mason tarikatının kapatılmasından (1935) Atatürk ‘ün ölümüne (1938), ölümünden sonra İnönü dönemi süreçlerinde raporlardaki bilgi ve veriler doğrultusunda çözümlenmesini sunuyorum.

1923 – 1924 raporlarına göre hazırlanan tam tablo Ekler Ek 1 ve Ek 2 ‘de verilmiştir.

1923 'DE MASON SAYILMAYAN, RAPORDA YER ALMAYAN 33.° MASONLAR

Ekler ve Tablo 3 'de adları verilmiş 33.° masonlar, Türkiye Süprem Konseyin 1923 – 1924 raporlarında yer almamaktadır. Oysa bu listede biri kurucu olmak üzere Şehit mertebesine erişmiş, 2 Bü. Üs ve 1923 'de yaşamakta olan 4 ya da 5 mason olmasına karşın.

Bunlardan 3 tanesi, hayatta olmalarına rağmen 1938 yeniden kuruluşu katılmamışlar; Atatürk 'ün yasaklama emrine sadık kalmışlardır.

Yerli masonlar 1923 ve 1924 'de listelerinde mason olarak yer vermedikleri bu kişileri, ilerleyen yıllarda mason olarak listelerinde göstermeye başladılar.

No	Ad, soyad	Ek Bilgi	Ölüm	33.° Verilme Yılı	
				1909-22	1938
1	Talat Paşa	Kurucu Bü. Üs. 1909-1910	1921	33-1909	Şehit
2	Osman Adil Arda		1935	33-1909	Öldü
3	Asim Bey		1910	33-1909	Öldü
4	Mehmet Galip Bey		1915	33-1909	Öldü
5	Hüseyin Cahit Yalçın		1957	33-1909	+
6	Osman Talat İltekin		1961	33-1909	+
7	Faik Süleyman Paşa	Bü. Üs. 1910-1912 ve 1915-1916.	1916	33-1909	Şehit
8	İbrahim Müslim		?	33-1910	+

Tablo 2 1923 Yılında Yok Sayılan ya da hala yaşamakta olup, ama masonluktan kopmuş Masonlar

İngiliz ve Amerikan sistemlerinin küresel şebekesi içinde yer alan Türkiye'deki masonik yapı HKEMBL kendi tarihsel köklerini kurgularken ciddi çelişkiler barındırmaktadır. Bu durumun en somut kanıtı, 1923-1924 yıllarına ait resmi raporlar ile sonraki yıllarda yayımlanan üye listeleri arasındaki uçurumdur.

✓ Tarihsel Çelişkiler ve Adların Araçsallaştırılması

Ekler ve Tablo 3 'de adları verilmiş 33.° masonlar, Türkiye Süprem Konseyin 1923 – 1924 raporlarında yer almamaktadır.

Bu listede biri kurucu olmak üzere "şehit" mertebesine erişmiş iki Büyük Üstat ve 1923 'de hayatta olan dört ya da beş mason bulunmaktadır. Yerli masonik yapı, 1923 ve 1924 listelerinde adlarına dahi yer vermediği bu kişileri, ilerleyen yıllarda kurumsal meşruiyet devşirmek amacıyla "mason" olarak yeniden listelerinde göstermeye başlamıştır. Bu durum, masonik tarih yazımının bilimsel bir çözümlenmeden ziyade, dönemsel ihtiyaçlara göre şekillenen ilkesiz bir ikiyüzlülük olduğunu kanıtlamaktadır.

Bunun en çarpıcı örneği **Mehmet Talat Paşa**'dır. Sadrazamlık görevinden ayrılıp Almanya'ya gittiğinde, kurucu Büyük Üstadı olduğu Büyük Loca tarafından masonluktan ihraç edilmiştir. Bu durum, örgütün siyasi koşullar değiştiğinde kendi kurucu liderlerini dahi nasıl feda edebildiğini gösteren bir "sadakat testi" örneğidir.

Listelerde adı geçen birçok önemli şahsiyetin masonluğu, bir inanç birliği değil, dönemin siyasi şartları gereği, İttihat ve Terakki Cemiyeti dönemi, bir "korunma" ve "gizlenme" aracıdır:

Osman Adil Arda, İTC üst düzey üyesi, Malta tutsağı. Gizlenme amacıyla mason locasına girdi, Malta dönüşü tüm bağlarını kopardı. Türkiye 'de Adana Valisi. Olarak görev yaptı.

Mehmet Galip Bey: İTC üyesi ve Meclisi Âyan üyesi; locayı sadece bir gizlenme alanı olarak kullanmıştır.

Hüseyin Cahit Yalçın: İTC üyesi ve gazeteci. Cumhuriyet döneminde Dil Devrimi'ne karşı çıkışı ve muhalif duruşuyla bilinir. 1938 sonrası Masonluğa dönmeyi reddetmiştir.

✓ Atatürk'ün Emrine Sadakat ve Masonluktan Kopuş

1938 yılında mason localarının yeniden açılma çabaları sırasında hayatta olan; Hüseyin Cahit Yalçın, Osman Talat İltekin ve 1910 yılında 33.° almış olan İbrahim Müslim gibi isimler, Türkiye Cumhuriyeti döneminde masonlukla yollarını kesin olarak ayırmış ve localara bir daha dönmemişlerdir. Bu isimler, Mustafa Kemal Atatürk'ün 1935'te locaları kapatma iradesine ve devletin milli duruşuna sadık kalarak, masonik aidiyeti reddetmişlerdir.

Sonuç: Bir Kez Mason, Daima Mason mu?

1909 – 1921 yılları arasında 33° verilen 23 masondan 9'u (yaklaşık %40), Süprem Konsey'in 1923 – 1924 raporlarında yer almamaktadır. Bu kişiler o sırada örgüt tarafından "mason" dahi sayılmamaktaydı.

Burada temel soru şudur: 1923-1924 yıllarında masonlukları bizzat örgüt tarafından silinmiş olan, kendileri de bir daha localara dönmeyen ve masonluğu bir "gizlenme aracı" olarak görüp yollarını ayıran kişiler, mason sayılabilir mi?

Şahsi iradeleriyle masonluğu terk eden ve yeniden açılışa yer almayan bu kişilerin, yıllar sonra "saygınlık transferi" yapmak amacıyla listelere dâhil edilmesi bir irade gaspıdır. Mason Tarikatı, tarihsel derinlik ve milli meşruiyet açığını kapatmak için, aslında kendisini reddetmiş olan bu isimlerin gölgesine sığınmaktadır. Bu isimler "ebedi mason" değil, yaşamlarının bir bölümünde bu yapıyı araç olarak kullanmış ancak sonrasında milli değerleri masonik aidiyetin üzerinde tutarak bu yoldan ayrılmış şahsiyetlerdir.

Ayrıntılı bilgi ve belgeler için Taşdelen, H. (2019). Mason Tarikatı kitabı okunabilir...

Talat Paşa, Sadrazam görevinden ayrılıp, Almanya 'ya kaçtığında, Büyük Loca, kurucu Bü. Üs. **Talat Paşayı masonluktan ihraç etmişti.**

Osman Adil Arda, İTC üst düzey üyesi, Malta tutsağı. Gizlenme amacıyla mason locasına girdi, Malta dönüşü tüm bağlarını kopardı. Türkiye 'de Adana Valisi. Olarak görev yaptı.

Mehmet Galip Bey, İTC üyesi. Gizlenme amacıyla mason locasına girdi. Osmanlı 'da Meclisi Âyan üyesi.

Hüseyin Cahit Yalçın, İTC üyesi olarak, gizlenme amacıyla mason locasına girdi. Gazeteci, muhalif. Türkiye 'de 3 kez yargılandı, sürgün cezası aldı. Dil Devrimine karşı çıktı. İnönü 3 dönem milletvekili yaptı.

Osman Talat İltekin, hukukçu, hâkim. IX. Dönem milletvekilliği yaptı.

Faik Süleyman Paşa, Ordu komutanı, Kafkas cephesinde şehit oldu.

İbrahim Müslim, 1910 yılında 33.° verilmesine karşın, 1938 'de masonluğa dönmedi.

Mason Localarının yeniden açılmaya başladığı 1938 yılında hayatta olan masonlar; Hüseyin Cahit, Osman Talat İltekin, İbrahim Müslim, Türkiye döneminde masonluktan yolları ayırdılar ve localara bir daha dönmediler.

1909 – 1921 yılları arasında 33° verilen 23 masondan 9 mason, yaklaşık % 40, Süprem Konsey 'in 1923 – 1924 raporlarında yer alamamıştır. Bu kişiler o sırada mason sayılmamaktaydılar!

1923, 1924 'de masonlukları silinmiş, raporlarda yer almayan ve kendileri de mason localarına dönmeyen kişileri, yaşamlarının bir döneminde birkaç yıl mason localarında yer aldıkları için, sonrasında localarla bütün ilişkilerini kesmelerine karşın mason sayılabilir mi?

“EMERİTUS” – EMEKLİ 33° MASONLAR

Süprem Konseyin en üst derecesi 33° Yüksek Şûradır. Yüksek Şûrada aktif, kararlarda oy kullanabilen 33° masonların sayısı 33 ile sınırlı olmak zorundadır. Alt derecelerden, normalde 32.° masonun 33° yükseltilebilmesi için, aktif 33 adet 33° masonlardan birisinin ölmesi, istifa etmesi ya da 65 yaş sınırına erişip, emekli olması, masonların kullandığı sözcükle “emeritus” durumuna geçmesi gerekir.

Emekli 33° mason, Yüksek Şûra toplantılarına katılabilir ancak kararlarda oy kullanamaz.

Raporlarda emekli olarak gösterilen 33° masonlar, Türklerin Kurtuluş Savaşını kazanması sonrasında, İstanbul’dan vatandaşı oldukları ülkelere kaçan masonlardır. Bu masonları hala Türkiye ‘de yerel mason örgütlenmesinin üyesi olarak gösterebilmek ve kaçmış olduklarını gizlemek için Süprem Konseyin başları “emeritus” durumunda göstermişlerdir.

Türkiye Süprem Konsey (Yüksek Şûra) tarafından **Amerika Güney Yetki Alanı – Kurucu Süprem Konsey** ‘e sunulan raporda, 1909 yılında 33.° verilen 25 masondan 10 mason “emeritus” yani emekli 33.° olarak belirtilmiştir.

10 mason, 1923, 1924, 1938 yıllarında Türkiye’de yaşamaktalar mı?

Rahmi Bey, 1903 yılında mason olarak eğitilmiş, İTC önde gelenlerin mason localarında gizlenmek amacıyla masonluk üyesi olmuştur. 1909 yılında, yani yalnızca 6 yıl sonra doğrudan 33.° verilmiş. Türkiye Cumhuriyeti kuruluş sonrası masonlukla tüm ilişkilerini kesip, köşesine çekildi. Yaşamı içinde masonluktan kopan bir kişiyi hala mason olarak anmak ne kadar ahlakidir?

Mehmet Cavit Bey, Osmanlı Bü. L. önceki Bü. Üs, Atatürk ‘e suikast girişimi ve hükümete el koyma hazırlığından ötürü idam cezası verildi ve **idam edildi**.

Rıza Tefrik Bölükbaşı, önceki Bü. Üs, Osmanlı adına **Sevr ihanet belgesini imzalayan** masondur.

6 mason 1923 öncesi Türkiye ‘den kaçtılar. **Örfi Paşa**, Lübnan ‘dan gelmişti, nereye kaçtı, bilinmiyor.

Masonlar, ülkemizde yaşamayan, Türkiye Cumhuriyeti düşmanı, Türkler İstiklal Savaşını kazanınca, yurt dışına kaçmış; Türk soylu olmayan hatta Türk vatandaşı bile olmayan 33.° masonları, Süprem Konsey listelerinde masonik bir kavram olarak kullanılan “emeritus” olarak, hala görevli ve üye gösterebiliyor.

10 masondan ancak 3 kişisi, Türkiye Cumhuriyetinde yaşamaktaydılar; **Mithat Şükrü Bleda, Rahmi Bey ve Galip Paşa**.

Masonlar Süha Umur ve Sahir Erman, Mithat Şükrü Bleda özgeçmişini yazmışlar;

“MİTHAT ŞÜKRÜ BLEDA 1874 — 1956

Türk siyaset adamı. İstanbul ‘da lise öğreniminden sonra Cenevre Üniversitesi Fen fakültesinde okudu. Mekâtib-i İslâmiye müdürü unvanı ile Vidin'deki Türk okullarını yönetti.

*Selanik'te okul ve belediye hastanesi müdürlüğü yaptı. Genç yaşında İttihat ve Terakki Cemiyetine girdi. Meşrutiyetin ilânı ile yeniden açılan Osmanlı Mebusan Meclisinin birinci, ikinci ve üçüncü dönemlerinde mebus olarak bulundu. 1908'den kapanışına kadar İttihat ve Terakki'nin genel merkez üyeliğini, 1916'dan itibaren de Kâtabi Umumiliğini yaptı. Mütarekede tutuklanarak İngilizler tarafından Malta'ya götürüldü. **Türkiye'ye döndükten sonra tarım işleri ile uğraştı. 1935 - 1950 arasında Sivas Milletvekilliği yaptı.**"²³*

Mason Can Kapyalı da yazmış;

*"Mithat Şükrü Bleda (1974-1957) ittihat ve Terakki Cemiyeti iç grubunda çok önemli bir yeri olmuştur. Edirne'de Yahudi Okulunda Türkçe öğretmenliği yapmıştır, ihtilalden sonra mebusluk yapmıştır. Ayrıca değişik kabinelerde Dâhiliye Nazırı olmuştur. 1917'de Sadrazam olmuş, Cemiyetin dağılması üzerine bu görevinden istifa etmiştir. **Daha sonra Avrupa'ya kaçmıştır. Masonluğu hakkında Bkz. 20 no'lu dipnot.**"²⁴*

Mason Can Kapyalı 'dan bir gerçek dışı not daha. **Mithat Şükrü Bleda**, Malta'dan serbest bırakılınca, 1921 yılında kısa bir süreliğini Almanya 'ya ailesinin yanına gitmiş, sonra Türkiye 'ye dönerek Anadolu'ya geçmiştir. Atatürk 'e Suikast Girişimi davasında yargılanmış ve beraat etmiş, 1935 – 1950 yılları arasında CHP milletvekilliği yapmıştır. **M. Şükrü Bleda hiçbir zaman Türkiye 'den kaçmadı!**

Bu iki mason, Süprem Konsey 1923 yılı raporunda, "emeritus" / "emekli" olarak gösterildiler. Gerçekte, İTC üyesi oldukları, gizlenme amacıyla mason locasına girdiği için 1. Dünya Savaşı sonrasında mason tarikatından tamamen kopmuştu ve bir daha localarda yer almadılar.

Mithat Şükrü Bleda, Ankara hareketine siyasi ve fikrî destek veren kadrolar arasında sayılır. Türkiye Cumhuriyetinde üç dönem milletvekilliği yaptı.

Galip Paşa, Ankara'daki ulusal harekete mesafeli veya karşı konumda olan devlet görevlileri arasında değerlendirilir.

Rahmi Bey ve **Galip Paşa**, Cumhuriyet döneminde köşelerine çekildiler. Yüksek Şûra 33.° mason bakımından, sayıca eksik olmasına karşın, 1938 yeniden kuruluşunda yer almadılar.

Yaşamının kısa bir döneminde, mason localarında gizlenmek amacıyla bulunmuş, bu gereksinme ortadan kalkınca masonlardan kopmuş, bir daha da asla localara dönmemiş kişileri mason saymak mümkün olabilir mi?

²³ (Umur, 1978)

²⁴ (Kapyalı, 2004)

Toplam 8 mason; Türk kökenli olmadıkları kesin olarak çeşitli kaynaklarda bildirilmektedir. Kaynaklardan bir tanesi Akrabalık Zinciri sitesidir.²⁵ Bu masonlar, Belçika Süprem Konseyi 'den aldıkları yetkiyle, yerli masonların "milli masonluk" dedikleri Büyük Loca ve Süprem Konseyi kuran, Türk soylu olmayan masonlar...

33.° emekli masonların Türk soylu olmaları bir yana, 6 tanesi Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda yurt dışına kaçtılar.

Büyük Üstat ünvanı da taşıyan ağır hüküm giyen, vatan haini Bü. Üs. masonlar:

- **M. Cavid Bey**, Atatürk 'e suikast girişimi, vatana ihanet suçuyla idam edildi,
- **Rıza Tevfik Bölükbaşı**, Türklüğün ölüm fermanı Sevr Anlaşmasını imzaladı. 150'likler Listesinde Türkiye 'den sürüldü.

Belirtilen 10 masondan 3 tanesi yaşamlarına Türkiye Cumhuriyetinde devam etmiş, çeşitli görevler almış masonlardır. Atatürk 'ün 1938 'de ölümü sonrası yer altından çıkıp, yeniden Süprem Konseyi kuranlar arasında yer almadılar. **Masonluktan kopmuşlardı.**

Süprem Konseyi yeniden kurabilmek için gereken en az 33 mason 33.° olmamasına rağmen bu 3 mason Rahmi Arslan (Rahmi bey), Mithat Şükrü Bleda ve Galip Paşa, yeniden yapılanmaya katılmadılar, destek vermediler. Oysa o sırada hayattaydılar. Osmanlı döneminde İTC üyesi olarak gizliliğe gereksinim duydukları için mason locasında yer almış bu kişilerin, masonluktan kopma, ayrılma iradelerine saygı gösterip, mason listelerinden çıkarılmaları gerekirken, Türkiye 'de masonlar hala listelerinde tutmaktalar.

Masonların kurucularından olan ve 1923 yılında "emeritus" - emekli olarak Amerika'daki efendilerine raporlanan bu kişilerin, karanlık, suça ve ihanete batmış geçmişlerine dikkat çekmek isterim.

²⁵ <https://sabetayciavcisi.blogspot.com/2015/02/mithat-sukru-bleda-bedirhaniler-bade.html>

No	Ad, soyadı – EKSR Raporunda yazan	Ad, soyadı	Etnik	Ek Bilgi	Ölüm	33.° Verilme Yılı			1938: Türkiye 'de
						1909-1922	1923	1924	
1	Prens Aziz Hasan	Prens Aziz Hasan	Arap	HBA, 1909-1912, istifa. Türkiye 'den gitti	1925-1926	33-1909	E	E	Kaçtı
2	M. Noradounghian	Mişel Noradunkyan	Ermeni	Fransa, Renaissance / Türk vatandaşı değil. / Kaçtı, 1922		33-1909	E	E	Kaçtı
3	Midhat Chukry	Mithat Şükrü Bleda	Sabetaycı	İTC	1956	33-1909	E	E	-
4	Rıza Tewfik	Rıza Tevfik Bölükbaşı	Türk düşmanı	Bü. Üs. 1919 // Kaçtı, 1922	1949	33-1909	E	E	Kaçtı
5	M. Rahmy	Rahmi Arslan	Sabetaycı	İTC	1947	33-1909	E	E	-
6	Mehmet Cavid	Mehmet Cavit	Yahudi	İTC	1926	33-1909	E	E	Öldü
7	E. Carasso	Emanuel Karasu	Yahudi	Türk vatandaşı değil.	1934/İtalya	33-1909	E	E	Kaçtı
8	M. Orphi Pacha	Örfe Paşa	Arap	Türk vatandaşı değil. Kaçtı, 1908		?	E	E	Kaçtı
9	M. Galib Pacha	Galip Paşa			1939	33-1909	E	E	-
10	Emile de Gand	Emile de Gand	Belçikalı	Türk vatandaşı değil.		33-1909	E	E	Kaçtı

Tablo 3. 1923 ve 1924 Raporlarında “emeritus” (emekli) olarak bildirilen 33.° masonlar

“ETKİN” (AKTİF, GÖREVDE) 33.° MASONLAR

1923 raporunda etkin (görevde) 33.° olarak gösterilen 2 mason 1909’da 33.° verilen masonlardandır, diğerlerin tamamı 1920 – 1921 yılında bu dereceye yükseltelenlerdir.

Türk Ulusu var oluş derdinde vatanını savunurken, bu masonlar emperyalist işgalcilerin emrinde masonculuk oynuyorlar.

Topu topu 11 mason!

1923 tarihine dek 33.° verilmiş masonların, bir kısmı ölmüş, bir kısmı kaçmış, yalnızca yaklaşık ¼’ü Türkiye Cumhuriyeti’nde kalabilmiş. Diğer 33.° masonlar Türk Kurtuluş Savaşında, Türk Ulusuna ihanet eden, işgalci yanında olan; işgalci Batı Avrupa ülkelerinin vatandaşları oldukları ya da Osmanlı tebaası, Türkiye Cumhuriyeti kurulunca topraklarımızdan kaçanlardır.

Ek – 2 ‘de Türkiye Yüksek Şûra 31 Aralık 1923 tarihli Yıllık Rapor kapak ve onay sayfaları ile birlikte 33, 32, 31 Derecedeki masonlarla, diğer derecelerdeki tüm masonların listesi olan sayfaları veriyorum. Sanırım Türkiye Yüksek Şûrasında bu belgeler belgeliklerinde yok!

Dünyada bütün Yüksek Şûralar, Amerika Güney Yetki Alanı isimli merkezden onay alarak kurulurlar ve düzenli olarak her yıl, merkezlerine yıllık rapor verirler.

1923 – 1924 Raporlarını, yazışma sonunda, e-posta ile Güney Yetki Alanı Arşiv Sorumlusundan aldım. Buna göre Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, 31 Aralık 1923 tarihinde Yüksek Şûra üyesi 33. Derece masonların listesini, isimleri raporda yazıldığı gibi veriyorum. Rapor Fransızca yazılmış, o kadar ki, Türk isimlerini de Fransızca okunuşa göre yazmışlar.

Edep yahu.

✓ Osmanlı Döneminde 33.° Verilmiş, Raporlarda Yer Alan Masonlar

Osmanlı Süprem Konseyi 1909 'da İstanbul merkezli olarak kuruldu. Bu konuda ayrıntılı bilgi için, "Osmanlı 'da Mason Locaları" e-kitabımı okuyabilirsiniz.²⁶

Osmanlı Yüksek Şûra / Süprem Konsey bünyesinde 1909 – 1921 yılları arasında, derecelerine bakılmaksızın 24 masona doğrudan 33.° verildi.

24 masonun büyük çoğunluğu Gayrı Müslim etnik kökenlidir.

1938 yılında, masonların yeniden örgütlenmeye başladığı sırada, 33.° masonlar arasından yalnızca 11 mason yaşamını Türkiye 'de sürdürmekteyken, 11 mason da hayatlarını kaybetmiştir.

24 masondan yalnızca bir (1) 33.° mason, 1938 yılında etkin olarak mason örgütlenmesinin içinde yer almıştır.

Adı, soyadı	Etnik	Ek Bilgi	Ölüm tarihi	33.° Verilme Yılı	Raporlar		
				1909-1922	1923	1924	1938
Mehmet Ali Baba / Eren	Türk	Bü. Üs. 1912-1915 // HBA,1915-1925	1934	33-1909	33	33	Öldü
M. Fuat Hulusi Demirelli	Türk	1909 'da Kalkedon L'da eriştirilmiş ve aynı anda 33 derece verilmiş. 1918-1921 yıllarında Türkiye Bü. L. Bü. Üs. // HBA, 1928-1931	1955	33-1909	33	33	+
Sarim Kibar	Sabetaycı		1945	33-1909	33	33	-
Sabri Katipzade	Sabetaycı?		1940	33-1909	33	33	-
Mehmet Arif			1928-29	33-1909	33	33	Öldü
David J. Kohen	Yahudi	Fransa, Renaissance	?	33-1909	33	33	-

²⁶ (Taşdelen, Osmanlı 'da Mason Locaları, 2019)

Nesim Masliyah /Mazliyah	Yahudi		1934-35	33-1909	33	33	Öldü
Maurice Benghiat	Yahudi		1950		32	33	-
İbrahim Müslim	Levanten?			33-1910	-	-	-
Jak Suhami	Yahudi	İtalya, Bizansiyo Rizorta / Sebat L Kurucu Üs. Muh. 1924 sonrası gitti.	1934	33-1911	33	33	Kaçtı
Viktor Algranti	Yahudi	İtalya, Bizansiyo Rizorta		33-1920	33	33	-
Moise Fresko	Yahudi		1928-29	33-1920	33	33	Öldü
İsmail Faik Başar	Sabetaycı?		1947	33-1920	33	33	-
Arsen Arsenyan	Ermeni	Sebat L	1926	33-1920	33	33	Öldü
Saim Hüsni Donat	Sabetaycı?		1960	33-1920	33	33	-
Tevfik Hamdi			1956	33-1920	33	33	-
İlyas Modyano	Yahudi, İtalyan tebaa		1924	33-1920	33	33	Öldü
Moris Mayer	Yahudi		1934	33-1921	33	33	Öldü
Besim Edhem / Ethem	Rum		1932-33	33-1921	33	33	Öldü
Halid Habbab	Arap		1925-26	33-1921	33	33	Öldü
İsmail Hurşit Gün		HBA 1933-1936	1936	33-1921	33	33	Öldü
Mehmet Servet Yesari		Bü. Üs. 1924-1926 + 1929 // HBA 1932-1933	1943	33-1921	33	33	-
Zeki Derviş			1926-27	33-1921	33	33	Öldü

Tablo 4. 1909 – 1921 arasında 33.° verilen masonlar.

✓ **Türkiye Cumhuriyeti, 1923 – 1924’ de 33.° Verilmiş Ya Da Etkin Olan, Masonlar**

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra masonlar, yönetici derece, loca 33.° masonların önemli kısmı yurtdışına kaçtığı için alt derece masonlara hızla 33.° verdiler.

Aşağıdaki tabloda 1923 ‘den önce 33.° verilmiş masonlar ile 1923 ve 1924 yıllarında 33.° verilen masonlar, son kolonda da 1938 yılında yeniden kuruluşa kalkıştıklarında durumları görülmektedir.

Sayı	Ad, soyad	Etnik	Ölüm	33.° Verilme Yılı	Rapor		1938
				1909-1922	1923	1924	Yaşam
1	Mehmet Ali Baba / Eren		1934	33-1909	33	33	Öldü
2	M. Fuat Hulusi Demirelli		1955	33-1909	33	33	Etkin
3	Jak Suhami	Y	1934/İtalya	33-1911	33	33	Kaçtı
4	Viktor Algranti	Y	İtalyan vatandaşı	33-1920	33	33	Kaçtı
5	Moise Fresko	Y	1928-1929	33-1920	33	33	Öldü
6	İsmail Faik Başar	S	1947	33-1920	33	33	+
7	Arsen Arsenyan	E	1926	33-1920	33	33	Öldü
8	Saim Hüsnü Onat	Y	1951	33-1920	33	33	+
9	Tevfik Hamdi		1956	33-1920	33	33	+
10	İlyas Modyano	Y	1924	33-1920	33	33	Öldü
11	Sarim Kibar	S	1945	33-1909	33	33	+
12	Sabri Katipzade	S	1940	33-1909	33	33	+
13	Mehmet Arif		1928-1929	33-1909	33	33	Öldü
14	Moris Mayer	Y	1934-1935	33-1921	33	33	Öldü
15	Besim Edhem / Ethem	R	1932-1933	33-1921	33	33	Öldü
16	Halid Habbab	A	1925-1926	33-1921	33	33	Öldü
17	İsmail Hurşit Gün		1936	33-1921	33	33	Öldü
18	Mehmet Servet Yesari		1943	33-1921	33	33	+
19	Zeki Derviş		1926-1927	33-1921	33	33	Öldü
20	David J. Kohen	Y		33-1909	33	33	?
21	Nesim Masliyah /Mazliah	Y	1931	33-1909	33	33	Öldü
22	Fuad Süreya			33-1924	32	33	?
23	Elie Hoşyan (*)	Y		33-1924	32	33	Ö/K
24	Albert Benezra	Y	1930	33-1924	32	33	Öldü
25	Fehmi İsmail		1930-1931	33-1924	32	33	Öldü
26	Arif Edhem (*)			33-1924	32	33	Ö/K

27	Jak Yacoel/Yakoel (*)	Y		33-1924	32	33	Ö/K
28	Rauf Rıza (*)			33-1924	32	33	Ö/K
29	Hanri/Henry Aboaf	Y	1940	33-1924	32	33	K
30	Moris Benkiyat	Y		33-1924	32	33	Ö/K
31	İhsan Abidin Akıncı, Prof. Dr.		1944	33-1924	32	33	K

Tablo 5. 1923 – 1924 Süprem Konsey Raporunda Etkin (Aktif, Görevde) 33.° masonlar

Tabloda kısaltmalar

Y: Yahudi S: Sabetaycı R: Rum E: Ermeni
 Ö: Öldü K: Koptu (masonluktan)

✓ **Yukarıdaki tabloda gördüklerimiz:**

Ağırlıklı olarak Yahudi kökenliler.

O sırada yaşamakta olan 33.° Masonlar:

M. Fuat Hulusi Demirelli, İsmail Faik Başar, Saim Hüsnü Onat, Tefik Hamdi, Sarim Kibar, Sabri Katıpzade, Mehmet Servet Yesari, David J. Kohen, Fuad Süreyya, İhsan Abidin.

1938 'de hayatta olduğu bilinen, 33.° on (10)masondan, yalnızca bir (1) mason kişi, 1938 yer altından çıkma hareketinde yer almıştır. Diğer 10 mason localardan tamamen kopmuş, yeniden toparlanmaya destek vermemiş, yer almamıştır.

Ölüm tarihleri bilinmeyen ancak 1935 locaların kapatılmasından sonra ortadan kaybolmuş masonlar; Elie Hoşyan, Arif Edhem, Jak Yacoel/Yakoel, Rauf Rıza, Moris Benkiyat, beş (5) 33.° mason 1930-1940 arasında öldüler ya da masonluktan tamamen koptular, geri dönmediler.

1924 yılında 33.° taşıyan on beş masondan yalnızca bir kişisi, 1935 kapatılma sonrasında masonluk içinde kalmış (%6,67), diğer 14 mason (%93) masonluk ile her türlü ilişkilerini kesmiştir.

✓ **Mason Locaların Yeniden Kuruluşunda Yer Alanlar:**

M. Fuat Hulusi Demirelli – bir tek mason.

Diğerleri, Atatürk 'ün masonluğu yasaklama emrine uyarak, bir daha masonların arasına dönmediler!

1924 - 1935 DÖNEMİ

Türkiye Cumhuriyeti kuruluş ve ilk yıllarında masonlar, İngiltere, Fransa gibi Batı ülkeleri ile aynı düşüncededir; *“Kemalist Türkler yeni kurdukları devleti yaşatamayacak, birkaç yıl içinde yıkılacaktır.”* Bu nedenle ilk yıllarda Süprem Konsey etkin faaliyet içinde değildir ve 1921 – 1925 yılları arasında 33.° yükseltme yapılmaz, yapılamaz. Öte yandan Osmanlı döneminde vatana ihanet ettiği kanıtlanmış yerli masonlar ve Batının casusu olarak çalışmış, Batılı devletler vatandaşı masonlar yurt dışına kaçırdılar. Bu nedenle de Süprem Konsey etkin olarak çalışmalarını sürdüremedi.

Ancak 1925 sonrası, Kemalistlerin başarısını görülüp, Türk devletinin yıkılmayacağı anlaşılmasıyla birlikte masonlar, Batı çıkarlarını korumak ve devlet mekanizmasını içeriden denetlemek amacıyla strateji değişikliğine gitmişlerdir.

Masonların tüm ülkelerde uyguladıkları yöntem, siyasilere, ülke yöneticilerine, üst düzey bürokratlara doğrudan 33.° vererek, aralarına almak, gereksinim duydukları zaman da güçlerinden yararlanmaktır. Tüm ritüelleri çiğneyerek bir anda en üst dereceye (33.°) yükseltme uygulaması Türkiye'de en uç noktasına ulaşmıştır. Türkiye 'de de bu yöntem uygulandı. Masonlar, bakanlara, siyasilere, üst düzey bürokratlara doğrudan 33.° vererek aralarına aldılar.

1923 ve 1924 yılında mason olmayan, doğrudan 33.° verilenler

- 1929: İbrahim Müslim, Şükrü Kaya, Hasan Saka, Tevfik Rüştü Aras,
- 1930: Mehmet Cemil Uybadın,
- 1931: Mustafa Reşat Mimaroglu, Kazım Özalp Paşa,
- 1934: Safa Feyzi İksel, Mustafa Hakkı Nalçacı, Esat Cimcöz, Nevzat Tandoğan, Halil İbrahim, Mehmet Ali Paşa.
- 1935: Mim Kemal Öke

14 masondan yalnızca iki mason, **Mustafa Hakkı Nalçacı, Mim Kemal Öke**, 1938 yılında yeniden kuruluşta masonluğa döndü. Diğerleri kapatılma sonrası masonluktan tamamen uzaklaştılar ve bir daha da dönmediler.

1923 – 1924 Yıllarında Raporlarda 4.° - 32.° olan ve daha sonra 33.° verilen masonlar

- 1926: Mustafa Zühtü İnhan, Rauf Rıza, Nurettin Ramih Ener, İhsan Abidin, Refet Servet, Albert Saltiyel, Mikail Cihan
- 1930: Darius Arditti
- 1931: İbrahim Halil, Abdi Kamil, Süleyman Remzi
- 1932: Fikret Takiyettin Onuralp, Ferit Aseo
- 1934: Jak Yakoel, Osman Tevfik, İsmail Şefik, Sadreddin Kasım, Sadrettin Şükrü, Enver Hakkı, Leon Karasu, Kazım Ziya, Mustafa Hulki

22 masondan yalnızca bir mason, **Nurettin Ramih Ener** 1938 yılında yeniden kuruluşta masonluğa döndü.

Şükrü Kaya, Hasan Saka ve Tevfik Rüştü Aras gibi isimlerin ayağına heyetler gönderilerek en üst derece verilmesi, masonik literatürde "İletişim Yoluyla Derece Verme" (Communication of Degrees) olarak adlandırılır. Bu durum, masonluğun evrensel kardeşlik idealinden ziyade, bir "siyasi lobcilik" ve "dokunulmazlık zırhı" oluşturma çabasıdır.

Mason Rauf Meleksoy bu durumu şöyle açıklıyor;

*"Yakın tarihlerde, Şükrü Kaya, Tevfik Rüştü ve Hasan Saka'lar birer Mason idiler kendilerine alelacele bütün dereceler verildi. Dış âlemde masonluk istismar edilirdi. Bu vesika verilmekle politikaya yeni itilmiş değiliz, Politika Mahfillerin içine Hakkı Şinasi Paşanın yaptığı muamele ile girer, yoksa bu vesika ile değil. "*²⁷

EKSR Yüksek Şûra başı Suha Umur itiraf ediyor;

*"1930 senesinin Mart ayında, 3 dereceli olan Şükrü Kaya, Haşan Saka, Tevfik Rüştü ve Cemil Uybadın Kardeşlere, Ankara'ya giden bir heyet tarafından 33. derece verildi. Temmuz ayında aynı şekilde Kazım Özalp Kardeşe de 33. derece verildi. "*²⁸

Şükrü Kaya tipik bir örnek olarak; 1924 erıştırilir, 1925 Kalfa ve Usta (Üstad) peş peşe yapılır ve 1929'da da doğrudan 33.° verilir. Hem de ayağına kadar gidip, her türlü mason ilke, kuralı erkân (ritüel) çiğnenerek.

Büyük Üstat Yardımcısı Fikret Çeltikçi;

"Bu biraderlerin hepsinin ve özellikle İç İşleri Bakanı olan Sayın Şükrü Kayanın bir cemiyetin yasal yollardan nasıl fesh edilebileceğini çok iyi bilmesi gerekir. Ancak 1935 yılında mer'iyette bulunan yasalarda Türk Mason Cemiyetine, kapatılmasını gerektirecek herhangi bir suç unsuru bulmak mümkün değildir. Hâlbuki bir süreden beri süregelen olumsuz propagandaların etkisinde kalmış olan 'Halk Fırkası' " kendi kontrolü dışında kalmış olan böyle bir cemiyetin faaliyete devam etmesini istememektedir.

Bu beyanlar ve resmî ağızlardan yapılan bildirimler hakikati yansıtmaktan çok uzaktır. Demokratik bir düzen içinde gelişen bir ülkenin İç İşleri Bakanı, yetkili saydığı kişileri makamına çağırıp, onlardan cemiyetlerini fesh etmelerini istediği halde bu işte Hükümetin hiç bir ilgisi yoktur demiş olması elbette gerçeği yansıtan bir beyan olmaktan uzak kalır.

²⁷ (Ekemen, s. 238)

²⁸ (Umur S. , 1987, s. 12)

Böyle bir 'emri vaki' işinin sorumluluğunu Türk Masonlarının üzerine yüklemek bu günkü anlayışlara tümüyle ters düşen bir davranıştır. Ne olur ve ne şekilde sonuçlandırılmış olursa olsun, 1935 yılında, hukuk dışı bir kararla Mason Locaları kapatılmıştır. ²⁹

Bazı bakanlara ve bürokratlara doğrudan 33.° verilmesi, masonların kendilerini kurtarmalarını sağlamadı. Tam aksine içten yapının çökertilmesini sağladılar.

Remzi Sanver ve Yavuz Selim Ağaoğlu;

"Bu ifadede adı geçen Muhip Nihat Kuran, Yüksek Şûra'nın Umumî Kâtibi sıfatıyla Amerika Güney Jüridiksiyonu'na, Hâkim Büyük Âmir John Cowles'a yazdığı 11 Kasım 1935 tarihli mektupta şu ifadeleri kullanır:

'Türkiye'de Masonluğun men edilmesi hakkında bugüne kadar doğru ve müspet olarak bilinenler şunlardır:

Cumhuriyet hükûmeti kabinesinde 33 dereceli üç vekil ile Büyük Millet Meclisi'nde altmıştan fazla muhtelif derecelerde Mason milletvekili bulunmaktadır. Milletvekilleri, Halk Partisi (Bizde, Cumhuriyetin ilanından hemen sonra kurulmuş olan tek parti) tarafından namzet gösterilip seçildiklerinden partinin arzularına itiraz ve hatta bu konuda fikir bile beyan edemezler. Halk Partisi'nin son zamanlarda Türk Masonluğunu yasaklamak hususunda bir meyli bulunduğunu belirtmesi ve bu kararı alması karşısında bizim Yüksek Şûra, hükûmetteki 33 dereceli kardeşlere güvenmekte idi. Bu konuda hiçbir şey yapılamadı ve bu da bizi, bir müddet için olduğunu umduğumuz, Masonluğun kapatılmasına ve yasaklanmasına götürdü. ³⁰

"İlerideki yıllarda Uyku Dönemi'ne giriş konusunda "Kanun üstü verilen idari emir üzerine faaliyetini tatil etmek mecburiyetinde kalmıştır" (114) yorumu yapılmıştır.

114: Bu ifade Türk Yükseltme Cemiyeti adına 15 Kasım 1954 tarihli Temyiz Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi Başkanlığı'na takdim edilen dilekçeden alınmıştır. (Detaylı bilgi için bkz. Ağaoğlu, Yavuz Selim, "Bir Davanın Anatomisi-İzmir Lokal Binasının Geri Alınma Süreci ", İVAL Yayınları, 2011, s:101-109 Belge No: 60) ³¹

²⁹ (Çeltikçi, Hür Masonluk Tarihinden Notlar, 1982, s. 323-327)

³⁰ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 133-134)

³¹ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 135)

Bu dönemde Büyük Loca yönetimini ele geçirme savaşıını yaşıanmıştır.

CHP İstanbul İl Başkanı **Hakkı Şinasi Paşa**, kendisine bağılı masonlarla Büyük Locayı kontrol altına alma ve yapıyı millileştirme çabasına girişmiştir. Ancak bu girişim, **Mim Kemal Öke**'nin yanına aldığı yabancı devlet vatandaşları ile yaptığı karşı hamleyle (masonik darbe) bastırılmış, Hakkı Şinasi Paşa ekibi tasfiye edilmiştir. Bu durum, yerli masonluğun üzerindeki uluslararası (Batı merkezli) vesayetin ve yabancı ağırlığının ne kadar güçlü olduğunu kanıtladığıdır.

1924 – 1926

19 masona 33.° verildi.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, *Yüksek Şûra* çalışmaya başlamış, ilk yıl hızla **Türk** ve **Müslüman** kökenden gelmeyenlere, hatta aralarında **Türk** vatandaşı olmayanlar da var, 33.° verdiler. Aşağıda tabloda “Etnik Kökeni” öngörebildiklerimi yazdım. Bu dönemde 33.° verilenler arasında Türk soylu sayısının bir kaçı geçmeyeceğini düşünmüyorum.

1939 yılında masonlar yeniden ortaya çıkarken, 19 masondan yalnızca iki kişisi, masonlar arasına geri döndü. Belirleyebildiğim kadarıyla üç mason 1938 ‘den önce yaşamını kaybederken 14, “33.° mason” Atatürk ‘ün yaşağına uydular ve masonlar arasına dönmediler.

1938 yılında mason kardeşlerinin yanına masonluğa dönmeyen Muhip Nihat Kuran sonraki yıllarda mason localarına geri dönmüş, önemli görevler de yüklenmiştir.

Adı geçen 19 masondan biri olan 33.° mason Dr. Fikret Takiyeddin Onuralp, 1927 yılında Yüksek Şûranın başı, HBA iken, 21 Nisan 1928 tarihinde Yavuz-Havuz davasında sanıklar arasında mahkemeye sevk edilince, Dr. Fikret Takiyeddin ‘in H.B.A'lik görevi son bulmuş ve mahkûmiyet kararının açıklanmasından sonra kaydı silinmiştir.³²

Mason A. Oktay Gündoğdu;

“Klasikleşmiş anti-masonik propagandaların dışında, Cumhuriyetin ilk yıllarında Masonları en çok üzen olay şüphesiz Cumhuriyet tarihimizin önemli bir yolsuzluk olayı olan “Yavuz Havuz” davasında yaşananlardır. Yavuz zırhlısının onarım için havuza çekilmesinde, onarımı üstlenen şirketin yolsuzluk yaptığıının kanıtlanması, ilgili şirketin ortakları arasında, 1925 - 1927 yıllarında Türkiye Maşrık-ı Azamı Büyük Üstadı, 1926 - 1928 yılları arasında da Türkiye Yüksek Şurasının Hâkim Büyük Amiri olan Dr. Fikret Takiyeddin Kardeşin bulunması, mahkeme sonucu dolandırıcılık suçundan diğer sanıklarla birlikte hapis cezasına çarptırılması, kamuoyunda Masonluğun itibarını sarstığı gibi, Masonluk karşıtı propagandalar için çok elverişli bir malzeme oluşturmuştur. Türk Masonluğunda iki Masonik kurumun baş yöneticisi olmak onuruna sahip3 Dr. Fikret Takiyeddin Onuralp Kardeşin cezası açıklandıktan sonra Masonluktan kaydı silinmesine karşın bu olay uzun yıllar Türk Masonluğu açısından silinmez izler bırakmıştır.”³³

³² Yavuz Havuz davası

³³ (Gündoğdu, 2000, s. 33)

Mason Tamer Ayan;

“1924 yılında Yavuz Gemisi'nin onarımını üstlenen Bahriye Vekili Topçu İhsan Eryavuz 'un kurduğu şirketin karıştığı ve kamuoyunun büyük tepkisine yol açan olaydır. Yavuz-Havuz Davası olarak bilinen bu olayla suçlu şirketin ortakları arasında, 1925-27 yılları arasında Büyük Üstad ve 1926-28 yılları Hâkim Büyük Amir olarak en üst görevleri üstlenmiş Dr. Fikret Takiyeddin Onuralp 'in bulunması Türkiye Masonluğunu derinden üzmüş ve yaralamıştır. Bu kişinin sanık olarak Yüce Divan'a gönderilmesiyle masonik görevinin son bulması ve Nisan 1928'de cezasının açıklanması ile birlikte kaydının silinmesine rağmen; bu olay, antimasonik çevrede "masonik çıkar ilişkisi şeklinde" karşı propaganda malzemesi olarak kullanılmış ve masonluk aleyhtarı dedikodu kaynağı olmuştur. Yüce Divan tarafından yargılanıp suçlu bulunan ve cezasını çeken bu kişiyi savunmak artık anlamsızdır.”³⁴

³⁴ (Ayan, 1997, s. 22)

1927 – 1932

1927 yılında hiçbir masona 33.° verilmemiş.

1928 – 1932 yıllarında 15 masona 33.° verilmiş.

Yüksek Şûra için gereken sayıya ulaştıktan sonra biraz dururlar ve 1928 – 1931 ‘de **CHP**’nin önemli siyasilerine alt derecelerden hızla üst derecelere getirilip, 33.° verirler. Bunlardan beklentileri, Devlet – Hükümet düzeyinde kendilerini korumalarıdır. **Atatürk**’ün tokadını yiyip, 1935’de kapatılınca, hayal kırıklığına uğrarlar. Bu kişilerin çoğu ya kapatılmadan önce ya da kapatıldıktan sonra, masonluktan istifa ederler ve koparlar.

Masonları bu kişileri sonraki yıllarda; **“biz onlara siyasi destek sağlasın diye üst derecelere getirdik, onlar kapatılma sürecinde sessiz kaldılar, bizi korumadılar”** diyeceklerdir.

Bakanlar, üst düzey bürokratlar önceki yıllarda alt derecelerden başlayıp, masonik kurallara göre adım adım yükselmeden, mason olarak eriştirildikten sonra doğrudan 33.° verilir. Tabloda bu kişilerin yıl kutularında hiçbir derece kaydı yok, “ - “ işareti konmuş. Masonların bu yöntemi, kendi ilkelerini, kurallarını çiğneyerek 33.° verilmesi, masonların çıkarları için “rüşvet” anlamındadır:

Şükrü Kaya, Hasan Saka, Tevfik Rüştü Aras, Mehmet Cemil Uybadın, Mustafa Reşat Mimaroglu, Kazım Özalp Paşa.

Bu kişiler 1935 yılından sonra masonlukla tüm ilişkilerini kesmiş, 1938 yılında da dönmeyerek masonluğa bakışlarını bir daha göstermişlerdir.

Bazı kişiler, Osmanlı döneminde İTC üyesi olup, Abdülhamit baskısına karşı gizlenmek için mason localarına girenler ve iktidarın mason localarını içeriden ele geçirmek amacı doğrultusunda mason olanlar, 1935 sonrası masonluktan tamamen kopmuşlardır:

Rasim Ferit Talay, Mason Tarikatının bu dönemde Siyasiler üzerinde yoğun bir çalışma yaptıkları ve derecesini dikkate almadan bir anda 33.° veriyorlar. Masonlar sonraki yıllarda bunun nedenini, siyasilerin kendilerini koruması beklentisi olarak itiraf edecekler, ancak 1935 kapatılmasında bunların mason tarikatına sahip çıkmadıklarını söyleyip, eleştirirler.

1933 - 1934

1933 yılında hiçbir masona 33.° verilmedi.

1934 yılında 13 masona 33.° verildi.

1934 yılında gene hızla 33.° vermeye başladılar. Güçlenmek ve o güne dek, iyi çalışmış kendilerinden olanları, karar merkezine almak için, bir yılda tam 13 kişi!

Çoğu gene Türk ve Müslüman kökenli olmayan, hatta içlerinde Türk vatandaşı olmayanlar da var!

Doğrudan 33.° verilenler:

Esat Cimcöz, Nevzat Tandoğan, Mim Kemal Öke, Mehmet Ali Paşa, Muhittin Üstündağ!

Bu kişilerden masonlukla bağlantısını koruyan bir tek Mim Kemal Öke 'dir. Diğerlerinin tamamı 1935 yasaklaması sonrasında masonlukla tüm ilişkilerini kestiler.

1934 yılında 33.° verilen toplam 13 masondan, 1938 yeniden örgütlenme döneminde geri dönen yalnızca 3 tane 33.° masondur. Diğerleri masonlukla tüm ilişkilerini kestiler.

1935 - 1938

Masonlar, Fikret Çeltikçi, Muhip Nihat Kuran vb. 1935 yılındaki kapanma "hukuk dışı bir emrivaki" olarak nitelendirilse de, gerçekte bu, milli bir devletin kendi egemenliğini koruma refleksidir. Kabinede 33 dereceli üç bakanın, Şükrü Kaya, Hasan Saka, Tevfik Rüştü Aras bulunması dahi Atatürk'ün kapatma kararını engelleyememiştir.

1935 – 1938 arasında masonlarda bir şaşkınlık, endişe ve sessizlik egemen olur. Yalnızca Yüksek Şûrada bir avuç 33.° mason ev toplantıları yaparlar.

1923-1934 arasında 33.° verilen 36 masondan sadece üçü; Mim Kemal Öke, Mustafa Hakkı Nalçacı, Nurettin Ramih Ener 1938'de masonluğa dönmüştür.

Masonluk kapatıldıktan sonra, siyasi güç sağlayabilmek için 33.° verilmiş olanlar ile yasalara bağlı olanlar, masonluktan ayrıldılar, masonlukla tüm bağlarını kopardılar.

Mason Tarikatı, günümüzde meşruiyet devşirmek amacıyla, Cumhuriyet'in ilk yıllarında bir dönem masonluk yapmış ancak 1935 sonrası localara dönmeyi reddetmiş isimleri ısrarla "mason" olarak listelemektedir. Talat Paşa örneğinde olduğu gibi; gerek görüldüğünde ihraç edilen, ihtiyaç duyulduğunda "ulu mason" olarak sahiplenilen bir ikiyüzlülük söz konusudur.

İbrahim Müslim gibi 33. dereceye yükselmiş isimlerin bile 1938'de dönmemesi, masonluğun bu şahsiyetler için koşullara ve durumlara göre bir araç olduğunu kanıtlar.

1935'de 33.° olan masonlar.

Türkiye 'de 1935 yılında 57 tane 33.° mason vardı. Osmanlı döneminden 11 tane 33.° mason, 1925 – 1935 arasında 33.° verilmiş 46 mason. Bunlardan 1935'de yaşamını kaybetmiş olan varsa da, gene masonluktan kopan sayı çok yüksek.

Kapatılma ile birlikte, 51 tane 33.° kişi masonluktan ayrılırlar. Bunlardan siyaset ve bürokraside önemli noktalarda olan bir kaçı; Fuat Süreyya Paşa, Hakkı Şinasi Paşa, Şükrü Kaya, Hasan Saka, Tevfik Rüştü Aras, Kazım Özalp (Paşa), Nevzat Tandoğan, Mehmet Ali Paşa.

Atatürk'ün emrine uyararak, masonlukla tüm ilişkilerini kestiler ve bir daha da, yeniden açılıştan sonra da hayatta olanlar dönmediler.

Masonların, sonrasında bu isimleri mason olarak listelerinde tutmaları, o kişilerin kişilik haklarını gasp etmek, tercihlerine saygı göstermemek ve "nam" hırsızlığıdır.

Kişisel iradeleriyle masonluğu terk eden ve Atatürk'ün milli duruşuna sadık kalarak bir daha locaların kapısından girmeyen bu kişilerin "ebedi mason" olarak gösterilmesi, bir irade gaspıdır. Türkiye'de masonluk, milli devletin kararlı tutumu karşısında "üst düzey" üyeleri tarafından dahi savunulamamış; 1935 yılında bu sömürgeci Batı şebekesiyle olan bağ, bizzat devlet eliyle kesilip atılmıştır.

✓ **Kapatılmadan sonrası masonluğa devam eden 33.° masonlar**

No	Adı - Soyadı	Mesleği
1	Mim Kemal Öke	Tıp Dr, Emekli Albay, Milletvekili
2	M. Fuat Hulûsi Demirelli	Hâkim, Temyiz reisi, Meb'us
3	Muhiddin Osman Omay	Bankacı (Emlak Bankası)
4	Mustafa Reşat Mimaroğlu	Şûra-yı Devlet Reisi
5	Mustafa Hakkı Nalçacı	Prof. Dr. Kimyager
6	Orhan Tahsin	Dr. Operatör

YAŞAMINDA BİR DÖNEM MASON OLUP, SONRA AYRILANLAR

Bir kişinin hayatının belirli bir döneminde bir cemaate katılmış olması, onun ömür boyu o cemaatin üyesi sayılmasını haklı çıkarır mı? Bu soru, hem kimlik felsefesi hem de ahlâk teorisi açısından temel bir gerilimi ortaya koyar: **geçmiş deneyimin kalıcılığı ile bireyin kendini yeniden tanımlama hakkı arasındaki çatışma.**

Öncelikle, modern özgürlük anlamının kurucu isimlerinden John Locke açısından bakıldığında, birey kendi iradesiyle topluluklara katılır ve aynı şekilde ayrılma hakkına sahiptir. Bu çerçevede bir kişinin ayrıldığı bir yapıya hâlâ ait sayılması, onun **özgür iradesinin sürekliliğini inkâr etmek** anlamına gelir. Locke 'un mülkiyet ve rıza temelli siyaset anlamı genişletildiğinde, kişinin kimliği de bir bakıma "kendine ait" tir; başkaları tarafından zorla sabitlenemez. Dolayısıyla, geçmişteki üyeliği bugüne taşımak, bireyin kendi varlığı üzerindeki tasarruf hakkını ihlal eder.

Buna karşılık, bazı yaklaşımlar geçmiş deneyimlerin silinmezliğine vurgu yapar. Ancak Immanuel Kant'ın ahlâk felsefesi dikkatle okunduğunda, burada da belirleyici olanın "kimlik" değil, **eylemler** olduğu görülür. Kant'a göre insan, geçmişteki eylemlerinden sorumludur; fakat bu, onun sabit bir kimlikle damgalanmasını gerektirmez. Yani bir kişi bir cemaatte bulunmuşsa, o dönemdeki davranışları ahlâkî değerlendirmeye açıktır; fakat bu durum, onun bugün hâlâ o cemaatin üyesi sayılmasını zorunlu kılmaz. Böyle bir genelleme, Kantçı anlamda bireyi araçsallaştırmak olur; çünkü kişi, kendi iradesinden bağımsız bir etikete indirgenir.

Kimliğin doğasına ilişkin daha bütüncül bir yaklaşım ise Paul Ricoeur tarafından geliştirilmiştir. Ricoeur, kimliği "anlatı" (narratif) olarak düşünür: İnsan, hayatının farklı dönemlerinden oluşan bir bütünlük içinde anlaşılmalıdır. Bu bakış açısına göre, bir kişinin hayatının tek bir kesitini alıp onu tüm kimliğin belirleyicisi yapmak, o anlatıyı bozmak demektir. Bir cemaat üyeliği, bu anlatının yalnızca bir bölümüdür; ayrılma kararı ise anlatının yön değiştirdiğini gösterir. Bu nedenle, kişiyi hâlâ o cemaatin üyesi saymak, onun kendi yaşam öyküsünü yeniden kurma hakkını yok sayar.

Benzer biçimde Hannah Arendt, insanın eylemleriyle değerlendirilebileceğini, ancak tek bir kategoriye indirgenemeyeceğini vurgular. Arendt 'in çoğulluk (plurality) anlamı, bireyin farklı bağlamlarda farklı kimlikler taşıyabileceğini kabul eder. Bu çerçevede, bir cemaatten ayrılmış bir kişiyi hâlâ o cemaatin üyesi saymak, onun çoğul varoluşunu reddederek **tekil ve donmuş bir kimlik dayatmak** anlamına gelir.

Son olarak tarihsel doğruluk açısından Leopold von Ranke 'nin yaklaşımı yol göstericidir: Geçmiş ne ise o şekilde kabul edilmelidir. Bir kişi gerçekten o cemaatte bulunmuşsa, bu inkâr edilemez; fakat bu olguyu bugüne taşıyarak kalıcı bir aidiyet üretmek de aynı derecede hatalıdır. Doğru ifade, ne eksiltici ne de abartıcıdır: **"Bu kişi geçmişte o cemaatin üyesiydi, artık değildir."**

Sonuç olarak, bir kişinin ayrıldığı bir cemaate ömür boyu ait sayılması;

- Özgürlük ilkesine aykırı,
- Kimlik hakkını ihlal eden,
- Felsefi olarak indirgemeci bir yaklaşımdır.

Geçmiş deneyimler silinemez; fakat **kimlik, geçmişe mahkûm edilemez**. Bir insanın ne olduğu sorusunun cevabı, en nihayetinde onun **bugünkü iradesinde ve kendini nasıl tanımladığında** yatar.

1938; ATATÜRK HAKKA YÜRÜR, MASONLAR YER ALTINDAN ÇIKARLAR

Atatürk'ün ölümünden sonra, geride kalan bir avuç masonlar derhal yasa dışı çalışmaya, örgütlerini yapılandırmaya başladılar.

✓ 1938 'de Süprem Konsey: 33.° Masonlar

Mason Fikret Çeltikçi;

*“Türk Masonluğu 1935 yılında kapatılınca, Türkiye Yüksek Şûrası kendisini kapatılmış kabul etmemiştir. Süprem Konsey faaliyetlerine devam etmek istemiştir. Ancak eski Süprem Konsey aktif üyelerinin çoğu yeniden faaliyete geçmeyi çeşitli nedenlerle kabul edememiş olmadır ki, Yüksek Şûranın faaliyetlerini yeniden canlandırabilecek **yalnız yedi üyesi yeniden faaliyete geçmeyi benimsemiştir.**”³⁵*

33 tanesi etkin olmak üzere, emeklisi, etkin olmayanı ile yaklaşık 60 tane 33.° masondan 7 tane 33 derece mason kalmış. Geride **Atatürk**'e karşı, tam anlamıyla Batıcı / Batı işbirlikçisi olan; Yahudiler, Sabetaycılar, Levantenler, Yunanlılar (Rumlar) ve gizli-açık Ermeniler kaldılar.

Süprem Konsey / Yüksek Şûranın karar alması için gereken en az 9 tane 33.° mason aktif olarak var olması gerekirken, 1938 'de yalnızca 7 tane 33.° mason faal durumdadır.

Atatürk tarafından Mason Localarının kapatıldığı 1935 yılında 33 tane 33.° mason aktif ve birçoğu da “emeritus” durumdayken, 1938 yılında mason olan 7 tane 33.° mason kalmış olması anlamlıdır:

Nurettin Ramih, Mim Kemal Öke, Fuat Hulûsi Demirelli, Muhiddin Osman Omay, Reşat Mimaroglu, Mustafa Hakkı Nalçacı, Orhan Tahsin.

Süprem Konseyi yeniden etkin hala getirmek, masonik kararlar alabilmesini sağlamak olmamasına rağmen, alt derecelerden hiçbir masona 33.° veremediler, masonik toplantı yapamadılar. O kadar ki, Masonbaşı ölünce, yerine seçim yapamadıkları için, yardımcısını vekil olarak görevlendirdiler.

“Maşrıkı Azamın feshedilmesi ile Yüksek Şûraya bağlı bütün atölyelerin ve onlarla birlikte Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Ritinin en son kademesini oluşturan Konseyin faaliyetlerinin de tatil edilmiş olması akla uygun gelmektedir. Ancak Yüksek Şûra Maşrıkı Azam hakkında fesih kararının kendine teşmil edilemeyeceği kanısıyla faaliyetlerini sürdürmek istemiştir. Ancak Yüksek Şûranın karar almak için toplantılarında en az dokuz üyenin hazır bulunması gerekli olmaktadır. Hâlbuki 1935 tarihinde aktif üye niteliğinde bulunan 33 dereceli birader sayısı birdenbire bu sayının altına düşmüş bulunuyordu. Aslında bu tarihte Türkiye’de 33 dereceli

³⁵ (Çeltikçi, Hür Masonluk Tarihinden Notlar, 1982)

*Masonların sayısı bu nisabın çok üstünde olduğu bilinmektedir. Şu kadar var ki bunların bir kısmı Mason Cemiyetinin kapanmasına karar vermiş olduğu kabul edilen Halk Fırkasının tanınmış üyelerinden bulunmakta idi. **Bunlar fesih kararından memnun bulunmamış olsalar bile bu karara karşı koyamamış oldukları cihetle artık aktif üyelik vasıflarından vaz geçmiş görünmekteydi.** Bu hal dolayısıyla Yüksek Şûraya yeni biraderlerin kabulü gerekli görülmüştür. Bu maksatla, ilk kez, 1938 yılında İsmail Memduh Altar, AN Galip Taş ve Cevdet Hamdi Balım biraderler 33. dereceye yükseltildiler. 1935 yılında Masonluğun feshi sırasında Hâkim Büyük Amirlik makamını işgal eden İsmail Hurşit birader, kısa bir süre sonra ebedî maşrik göç etmiş olduğundan yerine o sırada kaymakam olan Dr. Burhanettin Ramih ve Kaymakamlığa da Dr. Mim Kemal Öke seçilmiştir.”³⁶*

Oysa mason tüzüklerine göre Baş mason görevi, bu şekilde vekil olarak yürütülemez.

✓ **1938 Yılında Mason Locaları İle Tüm İlişisini Kesmiş 1935 ve Öncesi 33.° Olan Masonlar**

33.° masonların büyük çoğunluğu Atatürk ‘ün emrine uymuş ve masonlukla tüm ilişkilerini kesmişlerdi.

Siyasetçiler ve Devlet Adamları

Hasan Saka:	Eski Başbakan, dışişleri bakanı ve iktisatçı.
Şükrü Kaya:	Eski İçişleri Bakanı ve Dışişleri Bakanı.
Tevfik Rüştü Aras:	Eski Dışişleri Bakanı ve tıp doktoru.
Kazım Özalp Paşa:	Eski TBMM Başkanı ve yüksek rütbeli asker.
Nevzat Tandoğan:	Eski Ankara Valisi ve Belediye Başkanı.
Muhittin Üstündağ:	Eski İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı.
Mehmet Cemil Uybadın:	Eski İçişleri Bakanı.
Hakkı Şinasi Paşa (Erel):	Amiral ve siyasetçi.
Fikret Takiyettin Onuralp:	Milletvekili.
Rasim Ferit Talay:	Tıp doktoru ve milletvekili.
Saim Hüsnü Donat / Onat:	Şehir Emaneti Şirketler Komiseri (İstanbul Bel. Şirketler sorumlusu)
Tevfik Hamdi:	Divan-ı Muhasebat Reisi (Sayıştay Başkanı).
Mehmet Servet Yesari:	Temyiz Mahkemesi üyesi (Yargıtay üyesi).

³⁶ (Çeltikçi, 1982, s. 330-331)

İş İnsanları

Sarim Kibar (Sarım Kibar):	Tüccar, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Reis-i Sanisi (İkinci Başkanı),
Sabri Katıpzade:	Tüccar, İstanbul'da Türkiye'nin ilk Ford oto bayiliğini açan isim (1928)
David J. Kohen:	Sigortacılık sektörü uzmanı ve duayeni.
Jak Yakoel:	Tüccar
Moris Benkiyat:	Tüccar
Maurice Benghiat:	Ticaret / finans
David J. Kohen:	Ticaret / finans
Abraham Barzilay:	Tüccar
Hanri Aboaf:	Levanten, tüccar
Eli Hoşyan:	Ticaret çevresi
Fayzi Menahim:	Ticaret
Timoleon Agatopulos:	Ticaret / denizcilik bağlantılı olma ihtimali yüksek
Viktor Algranti:	Tüccar
Jak Yakoel:	Tüccar
Moris Benkiyat:	Tüccar

Yazarlar, Gazeteciler ve Entelektüeller

Hüseyin Cahit Yalçın:	Gazeteci, yazar ve siyasetçi.
İhsan Abidin Akıncı:	Ziraatçı, veteriner hekim ve akademisyen.
Mustafa Edip Servet Tör:	Yazar, aydın
Rauf Rıza:	Basın çevresi

Hukuk, Mühendislik ve Uzmanlık Alanları

Esat Cimcöz:	Hukukçu ve siyasetçi.
Safa Feyzi İlksel:	Mühendis ve siyasetçi.
Arif Ethem/Edhem:	Hukukçu.
İsmail Hurşit Gün:	Doktor

İsmail Faik Başar, Mehmet Arif, Osman Talat, Fuat Süreyya Paşa, Necmettin Tahsin Erol, Muhip Nihat Kuran, Sadrettin Kasım, Raşit Reşat, Tefik Amir Kocamaz, İsmail Ratip Dincel, Yusuf Cemal Molla, Kenan Ömer Önen, Ferit Zühtü Örucü, Süleyman Asaf, Haydar Ali Kermen, Halil İbrahim / İbrahim Halil, Mehmet Ali Paşa, Hasan Hilmi,

Atatürk'ün masonluğu kapatması ile masonlarla her türlü ilişkilerini kesen ve 1938 'de dönmeyenleri mason kabul etmek yasal, ahlaki ve kişi hakları açılarından mümkün değildir.

Masonluk, özgür iradeyle girildiği gibi, özgür iradeyle de çıkılabildiğine göre, 1935 kapatması öncesi ve sırasında istifa edip ayrılanların, açılıştan sonra da dönmevnenlerin mason olarak sahiplenmek gerçeğe aykırıdır ve tüm ahlaki değerele aykırı olduğu kadar kişi haklarına da saldırıdır, gasp etmektir.

1939 – 47; 33.° VERİLEN MASONLAR

Atatürk yaşarken masonlar toplantı yapamazlar. Atatürk ölür ya da öldürülür, hemen masonlar toplanırlar;

Süprem Konsey / Yüksek Şûrayı karar alabilir duruma getirmek için 3 üyeye 33.° verilir, Yüksek Şûra sayısı 10'a çıkarılmış olur;

“Eski ve Kabul edilmiş İskoç Ritinin eski nizamları gereğince bu sayıyı belirli bir düzeye çıkarmak gerekmiş ve bu nedenle 1938 yılında İsmail Memduh Altar, Ali Galip Taş ve Cevdet Hamdi Balım Biraderler Yüksek Şûra üyeliğine geçirilmişlerdir.”³⁷

1938 yılında, Yüksek Şûra aktif üyelerinin adedi yediye düşmüş, karar alamaz hale gelmişlerdi. Nurettin Ramih, M. Kemal Öke, F. Hulûsi Demirelli, M. Osman Omay, Reşat Mimaroglu, M. Hakkı Nalçacı, Orhan Tahsin.

Bu tarihte, İsmail Memduh Altar, A. Galip Taş, Cevdet Hamdi Balım 33 dereceye yükseltilerek, yeni dernekler yasasına göre Yüksek Şûra'yı faaliyete getirmişler ve 1939 yılında İdeal, Kültür ve Ülkü localarının kurulmasını gerçekleştirmişlerdir.

✓ 1946, Emperyalizme Kapılar Açılır

1946'da İsmet İnönü ABD ile Marşal Anlaşmasını imzalar. Marşal anlaşması, her zaman olduğu gibi emperyalizmin **demokratikleşme yalanı** olarak sunulur. Aslında olan Batı emperyalizminin Türkiye siyasetini ve düzenini yeniden tasarlamasıdır.

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü yönetimi altında ABD ile imzalanan Marşal anlaşması ile Türkiye kapıları, emperyalizme açıldı. Marşal anlaşmasının koşullarından olan Mason Localarının yeniden açılabilmesi için Hükümet dernekler (cemiyetler) yasasını değiştirdi ve yeni yasa 5 Haziran 1946 tarihinde yürürlüğe girdi. 4919 sayılı yeni dernekler yasası, dernek kurulmasına olanak sağladı.

“Ardından Yüksek Şûra üyesi olan Mecdi Akasya, Cevdet Hamdi Balım, Muhip Nihat Kuran, Hazım Atıf Kuyucak, Orhan Tahsin 5 Şubat 1948 tarihinde İstanbul Vilayetine dilekçe vererek ‘Türk Mason Derneği’ kurdular. İstanbul Sıraselviler 'de Safiye Ayla'dan kiralanan dairede merkez kurulduktan sonra, Aralık 1948'de İzmir ve Ocak 1949'da Ankara şubeleri açıldı.

(...)

³⁷ (Çeltikçi, Türkiyede Masonluk Gelişmelerinde Üniteler, 1980, s. 10)

5 Şubat 1948 tarihinde 'Türkiye Mason Derneği' kuruluşu için İstanbul Valiliğime resmi başvuruda bulunulmuştur. Başvuruya imza atanlar Yüksek Şûra üyeleri Hazım Atıf Kuyucak, Mustafa Hakkı Nalçacı, Orhan Tahsin, Muhip Nihat Kuran, Cemil Hamdi Balım, Cevdet Hamdi Balım ve Mecdi Ali Akasya'dır."³⁸

Bu kurucu isimlerinin hepsi Türkiye Mason camiasında tanınan isimlerdir. 33.° derece mason olan kuruculardan Hazım Atıf Kuyucak, Orhan Tahsin, Mecdi Ali Akasya Necat Locası³⁹ üyelerindendir ve Masonluk tarihimizde Necat Locası olayında önemli rol oynamışlardır.

Bu dönemde 33.° verilen masonlar, 1965'de masonluğun Fransız masonluğundan, İngiliz ve Amerika masonlarının güdümüne geçecekleri süreçte yer alacak isimlerdir. Hepsi özel seçilmiş masonlardır. Baba Kurbangil'in katil olduğunu anımsayalım.

Bir daha açıkça görülmektedir ki, masonların yasalara bağlılıkları tamamen göstermeliktir.

³⁸ (Ayan, 1997, s. 27)

³⁹ (Taşdelen, Hürol, s. 38-41)

GENEL DEĞERLENDİRME

Makalemizde ortaya konulan veriler, mason localarının güç ilişkilerini yalnızca içsel bir dayanışma çerçevesinde değil, aynı zamanda siyasal ve bürokratik alanla doğrudan temas kurarak şekillendirdiğini açık biçimde göstermektedir. Faaliyet gösterdikleri ülkelerde, özellikle iktidar sahibi siyasilere ve üst düzey bürokratlara doğrudan 33.° derecesinin verilmesi, bu stratejinin temel unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim henüz masonik süreçleri yaşamamış kişilere yüksek derecelerin verilmesi, çalışmamızda sunulan alıntı ve belgelerle ortaya konulmuş somut bir uygulamadır. Bu mekanizma, locaların ihtiyaç duydukları anlarda siyasi ve idari güçten doğrudan yararlanabilmelerine imkân tanımaktadır. Paylaşılan tarihî alıntılar ve masonların kendi ifadeleri, bu sistemin bilinçli ve süreklilik arz eden bir şekilde işletildiğini göstermektedir. Dahası, localar kapatıldığında, kendilerine yüksek derece verilen siyasilerin yeterli koruma sağlamadıkları gerekçesiyle eleştirilmeleri, mason örgütlenmesinin bu kişileri “kendi adamı” olarak gördüğünü ve belirli bir sadakat beklentisi içinde olduğunu ortaya koymaktadır. Osmanlı’dan Cumhuriyet’e uzanan süreçte bu tür örneklerin az olmadığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, çalışmamızın merkezinde yer alan ahlaki sorgulama meselenin en kritik boyutunu oluşturmaktadır: Kısa süreli temaslar veya farklı gerekçelerle mason olan, ancak sonrasında bu yapıdan tamamen kopan kişilerin, yıllar boyunca “mason” kimliği üzerinden temsil edilmeye devam edilmesi ne ölçüde meşrudur? Bu durum, kurumsal itibarın güçlendirilmesi adına bireysel gerçekliklerin araçsallaştırılıp araçsallaştırılmadığı sorusunu gündeme getirmektedir.

Tarihsel gerçeklik ve 1935 kırılması

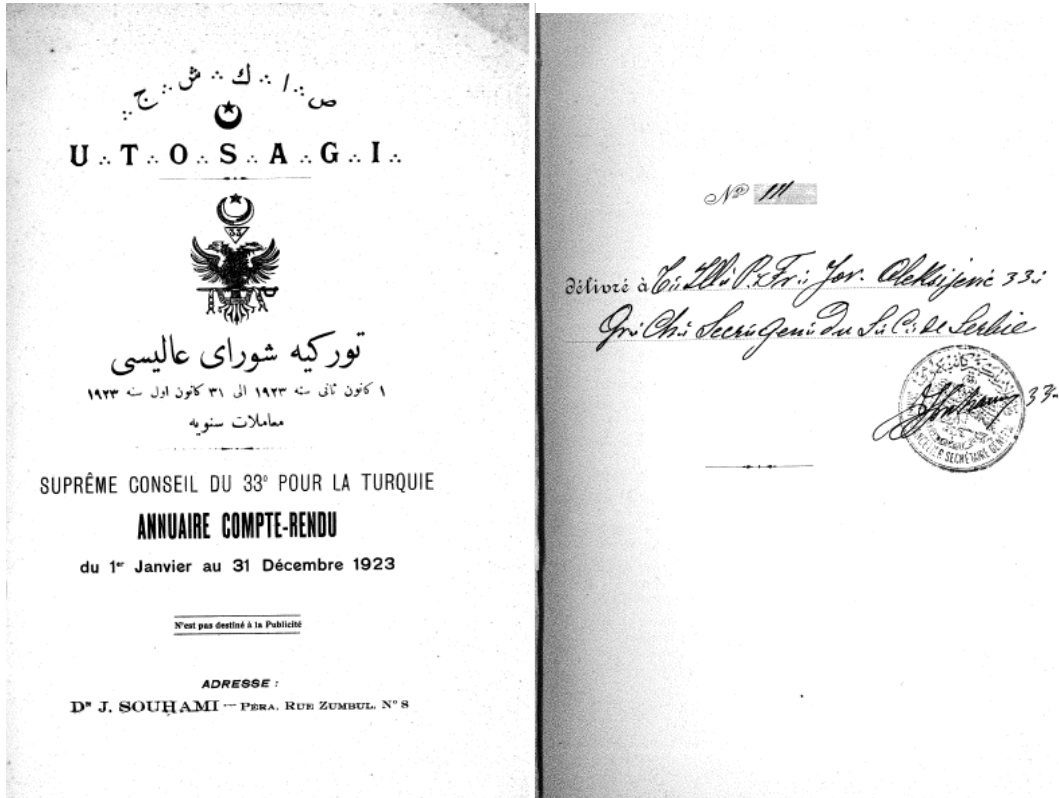
Osmanlı’dan Cumhuriyet’e uzanan süreçte, bu yöntemle mason yapılan kişilerin 1935 yılında locaların kapatılması aşamasında kuruma herhangi bir koruma sağlamamış olması, masonların kendi iç yazışmalarında bir “hüsran” ve eleştiri konusu olarak yer almıştır. Ancak asıl belirleyici olan, bu tarihten sonraki gelişmelerdir. Elde edilen bulgular, dönemin devlet adamları ve siyasi figürlerinin; kapatma kararının ardından yasaklı dönemde mason localarıyla hiçbir temas kurmadıklarını, devlet politikasına ve Mustafa Kemal Atatürk’ün bu konudaki yaklaşımına sadık kaldıklarını ve Atatürk’ün vefatından sonra dahi bu yapılarla herhangi bir ilişki tesis etmediklerini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Bu durum, masonluk-siyaset ilişkisinin zorunlu ve süreklilik arz eden bir bağdan ziyade, belirli koşullarda kurulabilen ve yine tarihsel kırılmalar karşısında tamamen kesilebilen bir ilişki olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla konu, yalnızca bir örgütlenme meselesi değil; güç, temsil ve ahlak ekseninde çok katmanlı bir tartışma alanı olarak değerlendirilmelidir.

Neticede, mason localarının isimler ve makamlar üzerinden nüfuz üretme çabalarının, Türk siyasi tarihinin belirli dönemlerde sergilediği kararlı tutum karşısında karşılık bulmadığı görülmektedir. Tarihsel veriler, bazı kişilerin masonlukla anılmaya devam edilmesinin, bu kişilerin kendi iradelerinden ziyade, mason localarının meşruiyet ve güç devşirme arayışının bir yansıması olduğunu ortaya koymaktadır.

EKLER

EK 1 - 1923 VE 1924 RAPORLARI BAZI SAYFALARIN TIPKIBASIMLARI

COMITÉ CONSULTATIF

Séance du 9 Décembre 1923.

DÉCISIONS :

- Le Comité Consultatif composé d'après les règlements s'est réuni sous la Présidence du T. P. Souv. Gr. Com. de la Commission Administrative, des Présidents et d'un délégué de chaque atelier a décidé :
1. — De réunir tous les fonds de Bienfaisance et d'Instruction des ateliers.
 2. — De commencer pour le moment à offrir des Bourses d'Instruction à quelques enfants des frères nécessiteux.
 3. — De faire appel à la générosité des frères pour qu'ils aident un peu plus les deux caisses.

Séance du 27 Décembre 1923.

DÉCRÈTE ET APPROUVE :

1. — Le compte-rendu annuel préparé par le Gr. Ch. S. Gén.
2. — Le compte-rendu annuel préparé par le Gr. Trésorier.
3. — Élit les Gr. Représentants proposés par divers Supr. Cons.
4. — Les Règlements Intérieurs des Souv. Ch. « La Concorde » et les « Pionniers de l'Avenir ».
5. — Le Rapport du Comité Consultatif.
6. — Charge la Commission Administrative d'étudier la question des frères à proposer pour le 30ème degré.
7. — Élit le T. C. Fr. L. Piperno pour la charge de Gr. Aumônier a. i. de l'Aréopage.

CADRE DES MEMBRES
DU
SUPRÊME CONSEIL

arrêté au 31 Décembre 1923

Souv. Gr. Com. Honor. ad Vitam : Comte GOBLET D'ALVIELA 33.

Souv. Gr. Com.	D ^r MEHMED ALY	33.
Lieut. Gr. Com.	FUAD HOULOSSI	33.
Vén. Gr. Insp. Gén.	MEHMED SERVET	33.
Gr. Chanc. S. G.	D ^r J. SOUHAMI	33.
Gr. Chanc. S. Adj.	V. ALGRANTI	33.
Gr. Or. Pr. G. de l'Or.	M. FRESCO	33.
Gr. Tres. Hosp.	ISM. FAÏK	33.
Gr. Arch. Bibl.	A. ARSÉNIAN	33.
Gr. M. des Cér.	SAÏM HUSNI	33.
Gr. Cap. des G.	BESSIM EDHEM	33.
Gr. Porte Etendard	ZÉKY DERVICHE	33.

COMMISSION ADMINISTRATIVE

D ^r MEHMED ALY	33.	S. G. C.	
FUAD HOULOSSI	33.	L. G. C.	
MEHMED SERVET	33.	Vén. Gr. Insp. Gén.	
D ^r J. SOUHAMI	33.	Gr. C. S. G.	
M. FRESCO	33.	G. Or. P. G.	
ISMAÏL FAÏK	33.	G. T. Hosp.	
VICTOR ALORANTI	33.	U. M. MAÏER	33.
ARSÈNE ARSÉNIAN	33.	ZÉKY DERVICHE	33.

MEMBRES ACTIFS

1. — D ^r MEHMED ALY	33.	12. — KIATIB ZADÉ SARRI	33.
2. — FUAD HOULOSSI	33.	13. — MEHMED ARIF	33.
3. — D ^r J. SOUHAMI	33.	14. — M. U. MAYER	33.
4. — VICTOR ALORANTI	33.	15. — D ^r BESSIM EDHEM	33.
5. — MOÏSE FRESCO	33.	16. — HALID HABAB	33.
6. — ISMAÏL FAÏK	33.	17. — D ^r ISMAÏL HOURCHID	33.
7. — ARSÈNE ARSÉNIAN	33.	18. — MEHMED SERVET	33.
8. — SAÏM HUSNI	33.	19. — ZÉKY DERVICHE	33.
9. — TEWFIK HAMDÏ	33.	20. — D. J. COHEN	33.
10. — D ^r ELIA MODIANO	33.	21. — N. MAZLIAH	33.
11. — SARIM KIBAR	33.		

MEMBRES ÉMÉRITES

PRINCE AZIZ HASSAN	33.	MEHMED D'JAVID	33.
M. NORADOUNGHIAN	33.	E. CARASSO	33.
MIDHAT CHUKRY	33.	M. ORPHI PACHA	33.
D ^r RIZA TEWFIK	33.	M. GALIB PACHA	33.
M. RAHMY	33.	EMILE DE GAND	33.

32°

CONSISTOIRE DES PRINCES
DU ROYAL SECRET

S. des S. Gr. Pr. Ill. Com. :	D ^r J. SOUHAMI	33.
1 ^{er} Lieutenant :	D ^r NOUREDDIN RAMIH	32.
2 ^{em} Lieutenant :	D ^r HAKY CHINASSI	32.
Chancelier :	ALBERT BENEZRA	32.
Ch. Adj. :	MOUHIB NIHAD	32.
Orateur :	MAURICE BENGHIAT	32.
Trésorier :	RIZA BENZON	32.
Expert :	FEÏZY MENAHEM	32.
Hospitalier :	D ^r BESSIM OMER	32.
M. des C. :	IHSAN ABEDDIN	32.
Cap. des Gardes :	D ^r FUAD SUREYA	32.

MEMBRES :

BARZILAI	32.	D ^r FEHMY ISMAÏL	32.
ARDITTI	32.	REOUF RIZA	32.
E. HOCHIAN	32.	J. YACOLÉ	32.
RASSIM FERID	32.	MOUHIDIN OSMAN	32.
H. ABOAF	32.	EDIB SERVET	32.
ARIF EDHEM	32.	REFEET SERVET	32.
T. FIRRET	32.		

31°

SOUVERAIN TRIBUNAL

Très-Parfait Président : MEHMED SERVET 33.

1er Insp. : Dr FEHMI ISMAÏL 32.
 2me Insp. : ISMAÏL RATIB 31.
 Chancelier : A. BARZILAI 32.
 Ch. Adj. : Dr ABDI KIAMIL 31.
 Orateur : EDIB SERVET 32.
 Trésorier : OSMAN TEWFIK 31.
 Expert : J. YACOËL 32.
 M. des C. : RACHID RÉCHAD 31.
 Hospitalier : Dr H. ABOAF 32.
 Cap. des G. : HECTOR NAHOUM 31.

MEMBRES :

HALIL IBRAHIM 31. | ISAAC SCIALOM 31.
 Dr V. GALIMIDI 31. | YOUSOUF DJEMAL 31.

ARÉOPAGE

"LA SENTINELLE DU BOSPHORE"

Em. Com. : FUAD HOULOSSI 33.
 Em. Prieur. : SEFA FEÏZY 30.
 Em. Précept. : ALY REFIK 30.
 Gr. Chanc. S. G. : FERID ASSÉO 30.
 Orateur : ORHAN TAHSIN 30.
 Trésorier : A. SALTIEL 30.
 M. des Cer. : OMER FUAD 30.
 Cap. des Gardes : MAHMOUD NEDIM 30.
 Porte Etendard : Dr M. ELNECAVÉ 30.
 Aumônier : KENAN OMER 30.

MEMBRES ACTIFS

Les membres actifs du S. C., du Consistoire et du S. Tr. ainsi que :

OSMAN FITRI 30. | LÉON PIPERNO 30.
 I. CHEFIK 30. | MUSTAFA ZUHDI 30.
 HASSAN HILMI 30. | NEDJMEDINE TAHSIN 30.

Souv. Chap.

"LA CONCORDE"

Tr. S. : MEHMED SERVET 33.
 1er Surv. : HALIL MIRAT 18.
 2me Surv. : FAZLI NEDJIB 18.
 Secrétaire : MOUHIB NIHAD 32.
 Trésorier : FERID ZUHDI 18.
 Hospitalier : AHMED EMIN 18.
 Expert : ALY REFIK 30.
 M. des Cer. : HARADJIA 18.
 Couv. Int. : ASSIM NIHAD 18.

Membre d'Honneur : M. BENGHIAT 32.

MEMBRES :

Mehmed Aly 33. | Mouhib Nihad 32. | T. Fikret 32.
 Fuad Houloussi 33. | Fuad Sureya 32. | M. Benghiat 32.
 J. Souhami 33. | Réouf Riza 32. | Yousouf Djémal 31.
 M. Fresco 33. | Nouredin Ramih 32. | Osman Tewfik 31.
 Saïm Husni 33. | Mouhidin Osman 32. | Ibrahim Halil 31.
 Tewfik Hamdi 33. | Ihsan Abedin 32. | Ismaïl Ratib 31.
 Mehmed Servet 33. | Hakky Chinassi 32. | Abdi Kiamil 31.
 Ismaïl Hourchid 33. | Fehmy Ismaïl 32. | Rachid Réchad 31.
 Halid Habab 33. | Arif Edhem 32. | V. Galimidi 31.
 Bessim Edhem 33. | Bessim Omer 32. | Ismaïl Cheffik 30.
 Zéky Derviche 33. | Henri Aboaf 32. | Hassan Hilmy 30.
 Arsène Arsénian 33. | Refect Servet 32. | Osman Fitri 30.
 N. Mazliq 33. | Edib Servet 32. | Seïfedine 30.

Férid Asséo 30. | S. Djévahirdjian 14. | Husséin Hamid 4.
 Kenan Omer 30. | Abdul Réouf 14. | Seïd M. Tewfik 4.
 Omer Fuad 30. | Léon Carasso 14. | Haïredin Réouf 4.
 Aly Réfik 30. | Kiazim Zia 14. | Mustafa Savfet 4.
 M. Elnecavé 30. | Suleyman Assaf 14. | Mouhsin Naim 4.
 M. Zuhdi 30. | Nati Réchid 9. | Abdullah Haliss 4.
 A. Saltiel 30. | Riza Rachid 9. | Haïroulah Yessari 4.
 Nedjmed. Tahsin 30. | Omer Mazhar 9. | Mendouh Kémal 4.
 Aly Rifaat 30. | Ahmed Hakky 9. | Mehmed Chevket 4.
 V. Haralambidi 18. | Mehmed Sidky 9. | Sidik Vely 4.
 I. Yechoua 18. | Edjved 9. | Tahsin Hamdi 4.
 Omer Riza 18. | Nedim Nazmi 9. | Mouslihedin Adil 4.
 Ahmed Riza 18. | Saadedin Remzi 9. | Nazmi Douhani 4.
 Mihaïl Chan 18. | Nédim Chakir 9. | Mehmed Aly 4.
 Mouhtar Tahsin 18. | Haïm Séréro 9. | Ahmed Nehry 4.
 Elia Yousoufidis 18. | Djéjal 9. | Savfet Suleyman 4.
 Sadredin Chukry 18. | Chevket Abdullah 9. | Mehmed Salih 4.
 Timoléon 18. | Nazim Hamdi 9. | Aly Riza 4.
 A. Mazloumian 18. | Ismaïl Mendouh 9. | Tahsin Abdullah 4.
 Mendouh 18. | Marco Fresco 9. | Djémil Ipekdi 4.
 Hall Mirat 18. | Mehmed Salim 4. | Dr O. Chéréfedin 4.
 Djevad A. Rahim 18. | Mehmed Ayah 4. | Akif Behzad 4.
 Assim Nihad 18. | Tahsin Hamdi 4. | Ibrahim Nedjmi 4.
 Mehmed Mahir 18. | Aly 4. | Ahmed Muzafer 4.
 Ahmed Emin 18. | Djevad Tabatabaï 4. | Dr Chéref. Mustafa 4.
 Fazly Nedjib 18. | Soubhi Zia 4. | Dr Niazı Ismet 4.
 Bédri Zia 18. | Galib Bahtiar 4. | Hitzi Tewfik 4.
 Suleyman Remzi 18. | Férid Ibrahim 4. | Dr Ism. Kenan 4.
 Tewfik Amir 18. | Yord. Hadji Issaïl 4. | Zia Osman 4.
 Haradjia 18. | Hamdi Suad 4. | Farih Ahrar 4.
 Enver Hakky 18. | Dr Haïroulah M. 4. | Suley. Mehmedoff 4.
 Férid Zuhdi 18. | Ahmed Ruchdi 4.
 M. Aly Réouf 14. | Djeved Hamdi 4.

EK 2 - 1923 VE 1924 RAPORLARI VERİLERİ

1923 ve 1924 raporlarında verilmiş olan veriler ve bilgiler kullanılarak masonların derece bilgileri, 33.° derece verilen masonlar ve yılları, belirlenebildiği kadarıyla ölüm yılları tablo içinde verilmiştir.

Raporlarda kişi adları Türkçe aslına göre değil, acayip biçimde çarpıtılarak yazılmışlar. Tablo ilk kolonunda raporda yazıldığı biçim ve Türkçe yazılışı verilmektedir.

Özellikle 33.° verilme yılları ve masonlar dikkati çekmektedir.

Raporda Yazılan	Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
A. Benezra	Alber / Albert Benezra	1929-1930	32	33-1924			
Ihsan Abeddin	İhsan Abidin		32	33-1924			
Fuad Sureya	Fuat Süreyya Paşa	1928	32	33-1924			
Elie Hochian	Eli Hoşyan		32	33-1924			
Arif Edhem	Arif Ethem/Edhem		32	33-1924			
Henri Aboaf	Hanri Aboaf	1940	32	33-1924			
Réouf Riza	Rauf Rıza		32	33-1924			
J. Yacoel	Jak Yakoel		32	33-1924			
M. Benghiat	Moris Benkiyat		32	33-1924			
Fehmy Ismail	Fehmi İsmail	1931	32	33-1924			
T. Fikret	Fikret Takiyettin Onuralp	1946	32	33-1924			
Maurice Benghiat	Maurice Benghiat		32	33-1924			
Nedjmed Tahsin	Necmettin Tahsin Erol		30	31 & 32	33-1926		
Hakky Chinassi	Hakkı Şinasi Paşa	1941	32	32	33-1926		
Noureddin Ramih	Nurettin Ramih Ener	1951	32	32	33-1926		
Mouhidin Osman	Muhittin Osman Omay	1985	32	32	33-1926		
Mouhib Nihad	Muhip Nihat Kuran		32	32	33-1926		
Mouhtar Tahsin	Muhtar Tahsin	1934	18	31	33-1926		

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Edib Servet	Mustafa Edip Servet Tör	1960	32	32	33-1926		-
Sadreddine Cassim	Sadrettin Kasım		?	30	33-1928		
	Şükrü Kaya	1959	-	-	33-1929		
	Hasan Saka	1960	-	-	33-1929		
	Tevfik Rüştü Aras	1972	-	-	33-1929		
	Mehmet Cemil Uybadın	1957	-	-	33-1929		
Rassim Ferid	Rasim Ferit Talay	1965	32	32	33-1930		
	Mustafa Reşat Mimaroğlu	1953	-	-	33-1930		
	Kazım Özalp Paşa	1968			33-1931		
Rachid Réchad	Raşıt Reşat		31	31	33-1931		
Tewfik Amir	Tevfik Amir Kocamaz	1953	4/18	22	33-1931		
İsmail Ratib	İsmail Ratip Dincel	1946	31	31	33-1931		
Sefa Feîzy	Safa Feyzi İlksel		30	30	33-1931		
Abr. Barzilai	Abraham Barzilay	1972	32	32	33-1932		
Youssouf Djémal	Yusuf Cemal Molla		31	31	33-1932		
Kenan Omer	Kenan Ömer Önen		30	31	33-1932		
Férid Zuhdi	Ferit Zühtü Örucü		4/18	27	33-1934		
Suleyman Assaf/Vassif	Süleyman Asaf		9	14/15	33-1934		

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Moustafa Haky	Mustafa Hakkı Nalçacı	1953	18	22	33-1934		
	Haydar Ali Kermen	1956	-	-	33-1934		
Orhan Tahsin	Orhan Tahsin	1965	30	30	33-1934		
	Esat Cimcöz	1947	-	-	33-1934		
	Nevzat Tandoğan	1946	-	-	33-1934		
	Halil İbrahim / İbrahim Halil		31	31	33-1934		
F. Menahem / Feizy	Fayzi Menahim		32	32	33-1934	-	-
Timoléon	Timoleon Agatopulos		18	22/27/30	33-1934		
	Mim Kemal Öke	1955	-	-	33-1934		
	Mehmet Ali Paşa		-	-	33-1934		
Hassan Hilmy	Hasan Hilmi		30	30	33-1934	-	-
	Muhittin Üstündağ	1953	-	-	33-1934		
İsmail Memdouh	İsmail Memduh Altar		9	14		33-1938	
	Ali Galip Taş		-	-		33-1938	
Djevdet Hamdi	Cevdet Hamdi Balım		4	9		33-1938	
	Hüseyin Mazlum Tozan		-	-			33-1939
	Halit Tekin		-	-			33-1940
	Burhanettin Develioğlu		-	-			33-1940

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
	Mecdi Ali Akasya		-	-			33-1940
Zia Osman	Ziya Osman Gökşin		4	9			33-1940
	İsmail Hakkı Koni		-	-			33-1940
	Hüsamettin Fuat Sunol		-	-			33-1940
	Baba Kurbangil		-	-			33-1944
	Cemil Hamdi Balım		-	-			33-1944
Djevad Abdul Rahim	Cevat Abdürrahim Gücü		18	22			33-1944
	Kemalettin Apak		-	-			33-1945
	Hazım Atıf Kuyucak		-	-			33-1947
	Ferit Üp		-	-			33-1948
	Mehmet Raşit Erer		-	4			33-1948
	Hasan Yusuf Baskam		-	-			33-1948
	Nüzhet Hamdi Çançar		-	-			33-1948
	Zühtü Kâmil Ergin		-	-			33-1948
	Mustafa Reşit Çavdar		-	-			33-1948
	Refet Diker		-	-			33-1948
Albert Saltiel	Albert Saltiyel		30	30			33-1948
Aly Kemal	Ali Kemal Sariay		-	4/9			33-1949

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Férid Asséo	Ferit Aseo		30	30			33-1949
Edjved	Edvard Löbe		-	9			33-1950
	Hırant Noradunkyan		-	-			33-1950
	Marko Nahom		-	-			33-1950
Moustafa Zuhdi	Mustafa Zühtü İnhan	1970	30	31			33-1950
Djémil Ipekđji	Cemil İpekçi		4	4			33-1950
	Saip Özer		-	-			33-1950
Bessim Omer	Besim Ömer Akalın Paşa	1940	32	32			
Rıza Benzon	Rıza Benzon		32	32			
Darius Arditti	Darius Arditti		32	32			
Refeet Servet	Refet Servet		32	32			
Osman Tewfik	Osman Tefvik		31	31			
Abdi Kiamil	Abdi Kamil	1924	31	31			
Victor Galimidi	Victor Galimidi		31	31			
Hector Nahoum	Hektor Nahum		31	31			
Is. Scialmon/ Isaac	Is. Scialmon/ Isaac Scialmon		31	31			
Ismail Cheffik	İsmail Şefik		30	30			
Osman Fitri	Osman Fitri	1932-1933	30	30			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Seïfedine	Seyfettin		30	30			
Omer Fuad	Ömer Fuat		30	30			
Aly Réfik	Ali Refik		30	30			
Marco Elnecavé	Marco Elnecavé		30	30			
Aly Rifaat	Ali Rifat		30	30			
Leon Piperno	Leon Piperno		30	30			
Sefa Feîzy	Sefa Feyzi	1958	30	30			
Nedim	Nedim		30				
Mahmoud Nedim	Mahmut Nedim	1924-1925	-	30			
A. Horikian	Armanak Horikyan	1922	-	-			
Leon Nefussi	Leon Nefussi	1919	-	-			
Y. Haralambidi	Y. Haralambidi		-	18			
I. Vechoua / Isaac	I. Vechoua / Isaac Yechoua		-	18			
Omer Riza	Ömer Rıza		-	18			
Michaïl Chan	Mikail Cihan		-	18			
Ahmed Riza	Ahmet Rıza		-	18			
Elia Youssoufidis	Elia Youssoufidis		18	18			
Sadreddine Choukry	Sadrettin Şükrü	1924	18	18			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
A. Mazlounian	A. Mazlum		18	22			
Mehmed Memdouh	Mehmet Memduh		18	22			
Halil Mirât	Halil Mirat		18	22			
Djevad A. Rahim /	Cevat A. Rahim		18	22			
Assim Nihad	Asım Nihat		18	18			
Mehmed Mahir	Mehmed Mahir		18	18			
Ahmed Emin	Ahmet Emin Yalman	1972	18	22			
Fazly Nedjib	Fazlı Necip	1932-1933	18	22			
Bédri Zia	Bedri Ziya		18	22			
Suleyman Remzi	Süleyman Remzi		18	18			
Haradjia Abr.	Haradjia Abr.		18	22			
Enver Haky	Enver Hakkı		18	22/27			
Is. Bendavid	Is. Bendavid		18	22			
Arm. Edemburg	Arm. Edemburg		18	22			
Ahmet Assim	Ahmet Asim ?		9	18			
Devle Mirza Ishak Khan	Devle Mirza Ishak Han			4/9/18			
Edhem	Edhem ?			18			
Ernest Bon	Ernest Bon			18			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Blum	Blum			18			
M. Assim	M. Assim		-	18			
Mehmed Aly Réouf	Mehmet Ali Rauf		14	14			
S. Djévahirdjian	S. Djévahirdjian	1924	4/9	14			
Abdul Réouf	Abdul Rauf		9	14			
Leon/Léon Carasso	Leon Karasu	1932-1933	4/9	15			
Kiazim Zia	Kazım Ziya	1934	4/9	15			
Naïl Réchid	Nail Reşit		-	9			
Riza Rachid	Rıza Raşit		-	9			
Ahmed Hakky	Ahmet Hakkı		-	9			
Mehmed Sidky	Mehmet Sıtkı		-	14			
Nedim Nazmi	Nedim Nazmi		30	30			
Saadedin Remzi	Saadedin Remzi		4	9			
Nédim Chakir	Nedim Şakir		4	14			
Chevket Abdullah	Şevket Abdullah		9	14			
Nazim Hamdi	Nazım Hamdi		9	14			
Marco Fresco	Marko Fresko		9	14			
A. Badi	A. Badi		9	9			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Mehmed Djelal	Mehmed Celal		9	14			
Omer Abdül Kadir/Cadir	Ömer Abdül Kadir		4	14			
Nadir	Nadir	1930-1931	-	4/14			
Chukri Osman	Şükrü Osman		-	14			
Hussein Mouhiddin	Hüseyin Muhittin		4	9/14			
Chahin Zade Edhem	Şahinzade Ethem		-	4/9			
Mehmet Salim	Mehmet Salim		4	4	-	-	-
Mehmed Ayalı	Mehmed Ayalı	1924	4	4			
Tahsin Hamdi	Tahsin Hamdi		4	9			
Aly	Ali		4	4			
Djevad Tabatabaï	Cevad Tabatabai		4	4			
Soubhi Zia	Suphi Ziya		4	4			
Galib Bahtiar	Galip Bahtiyar		4	4			
Férid Ibrahim	Ferit İbrahim		4	4			
Yordan Hadji Issael	Yordan Hadji Issael		4	4			
Hamdi Suad	Hamdi Suad		4	9			
Hâïroulah Mehmed	Hayrullah Mehmed		4	9			
Ahmed Ruchdi	Ahmet Rüştü		4	9			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Hussein / Houssein	Hüseyin Hamid		4	9			
Ahmed Hamdi	Ahmed Hamdi		-	4/9			
Seïd M. / Saïd Mehmed	Sait Mehmet Tevfik		4	4			
Haïredin Réouf	Hayrettin Rauf		4	4			
Mustafa Savfet	Mustafa Saffet	1928-1929	4	9			
Mouhsin Naïm	Muhsin Naim		4	9			
Abdullah Haliss	Abdullah Halis		4	9			
Haïroulah Yessari	Hayrullah Yessari		4	9			
Mendouh Kéral	Memduh Kemal		4	9			
Mehmed Chevket	Mehmet Şevket		4	9			
Sidik Vely	Sıdık Veli		4	9			
Mouslihedin /	Mouslihedin / Mouslihiddin Adil		4	9			
Nazmi Douhani	Nazmi Duhani		4	9			
Mustafa Houlki	Mustafa Hulki		-	9			
Mehmed Aly	Mehmet Ali		4	4			
Ahmed Nehry	Ahmet Nehri		4	9			
Savfet Suleyman	Saffet Süleyman		4	4			
Mehmed Salih	Mehmet Salih	1921-1922	4	9			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Mehmed Rachid	Mehmet Raşit		-	4/9			
Aly Rıza	Ali Rıza		4	4			
Tahsin Abdullah	Tahsin Abdullah		4	4			
Osman Chéréfedin	Osman Şerafettin		4	4			
Akif Behzad	Akif Behzat		4	4			
Ibrahim Nedjmi	İbrahim Nedim		4	9			
Ahmed Muzafer	Ahmet Muzaffer		4	9			
Chéref. / Cherefeddin	Şerafettin Mustafa		4	4			
Niazi İsmet	Niyazi İsmet		4	4			
Hifzi Tewfik	Hıfzı Tefvik		4	9			
İsmail Kenan	İsmail Kenan		4	4			
Farih Ahrar	Farih Ahrar		4	9			
Suley. Mehmedoff	Süleyman Mehmetoff		4	4			
Aly Ekber Kiachif	Ali Ekber Kiachif		4	9			
Raphael Botton / Rafaël	Rafael Botton		4	4			
Isidore Franco	Isidore Franco		4	4			
J. Calderon	J. Calderon		4	4			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Ahmed Vefik	Ahmed Vefik		4	18			
Moise Bensussen	Moise Bensussen		4	9			
Halil Assaf	Halil Asaf		4	9			
Marco Nahoum	Marco Nahoum		4	9			
Haîm N. Elnecave	Haîm N. Elnecave		4	9			
Kenan Tewfik	Kenan Tefvik		4	9			
Vassilaki Orfanides	Vassilaki Orfanides		4	4			
Is. Galimidi	Is. Galimidi		4	9			
Haîm / Haim Serero	Haîm / Haim Serero		4	9			
Omer Houloussi	Ömer Hulusi		4	-			
Aly Kemal Pacha	Ali Kemal Paşa		4	-			
Tahsin Nejad	Tahsin Nejad		-	4			
Abdullatif Séfa	Abdüllatif Sefa		-	4			
Kemal	Kemal		-	4			
Djelal Tahsin	Celal Tahsin		-	4			
Turhan Memdouf	Turhan Memduh		-	4			
Abdullah Khan	Abdullah Han		-	4			
Ibrahim Hilmi	İbrahim Hilmi		4	4			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Mehmed Hilmi	Mehmet Hilmi		-	4			
Leon Daron	Leon Daron		-	4			
Hussameddin Ahmed	Hüsametdin Ahmet		-	4			
Hahamian	Hahamian		-	4			
Mehmed Zuhdi	Mehmet Zühtü		-	4			
Yaco Saül	Yaco Saül		-	4/9			
Samuel Papo	Samuel Papo		-	9			
Samuel Aélion	Samuel Aélion		4	4			
Mufid Djemil	Müfit Cemil		-	4/9			
Isaac Benatar	Isaac Benatar		4	9			
A. Chachintz	A. Chachintz		-	4			
Moïse Avigdor	Moïse Avigdor		-	4			
Aladar Edenburg	Aladar Edenburg		-	4			
Ernesi Hoffer	Ernesi Hoffer		-	4			
C. Chilaïditi	C. Chilaïditi		-	4			
Raoul Fridman	Raoul Fridman		-	4			
Yaco Tolédo	Yaco Tolédo		-	4			
Moise Habib	Moise Habib		-	4			

Raporda Yazılan	Türkçe 'de Adı Soyadı	Ölüm Yılı	1923	1924	1925-1935	1936-1938	1939-1950
Nezir	Nezir		-	4/9			
Akif Coyoundji	Akif Koyuncu		-	4/9			
Feizy	Feizy		-	4			
Essad	Essad		-	4			
Djemal	Cemal		-	4			
Aly Remzi	Ali Remzi		-	4			
Kiazim	Kazım		-	4			
Senih Seıfy	Senih Seyfi		-	4			
Saıb Yulzade	Saıb Yulzade		-	4			

KAYNAKÇA

- Anderson, B. (1983). *Imagined Communities*. Verso.
- Angioni, F. (2020). On the Myth History of Freemasonry. *Journal of Historical Studies*.
- Arkun, E. (Mayıs 2010). Operatif Masonluk. R. Sanver içinde, *Masonluk Kültürü*.
- Ayan, T. (1997). Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları. *Mimar sinan Dergisi*(104), 7-38.
- Berkes, N. (1999). *Türkiye'de Çağdaşlaşma*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Birinci, A. (1989, Ekim). Vatan Yalnızca Vatan Hakkında Bir Kaç Söz. *Tarih ve Toplum*(70), 43-50.
- Çeltikçi, F. (1980). Türkiyede Masonluk Gelişmelerinde Üniteler. *Mimar Sinan*(35), 10-20.
- Çeltikçi, F. (1982). *Hür Masonluk Tarihinden Notlar*. İstanbul: HKEMBL.
- Ekemen, N. (tarih yok). *Arşivlerimiz İçinde 1965 Olayları*. Yenilik Basımevi.
- Gündoğdu, A. O. (2000). Masonik Tarihimizden Kesitler (III. Bölüm). *Mimar Sinan*(114), 30-42.
- Güngör, E. (1985). *Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Jacob, M. C. (1991). *The Origins of Freemasonry: Facts & Fictions*. Amerika: University of Pennsylvania Press.
- Kapyalı, C. (2004). Osmanlı İmparatorluğu Son Dönem Masonları. *Mimar Sinan*(132), 60-98.
- Ranger, E. H. (1983). *The Invention of Tradition*. Cambridge University Press.
- Reynolds, J. W. (2018). *Freemasonry: From Operative to Speculative*. . Cambridge, İngiltere : Cambridge University Press.
- Sahir Erman, S. U. (1976). Ünlü Masonlar. *Mimar Sinan*(19), 93-96.
- Sahir Erman, S. U. (1979). Ünlü Masonlar. *Mimar Sinan*(30), 77.
- Sahir Erman, S. U. (1982). Ünlü Masonlar. *Mimar Sinan*(44), 57-60.
- Stevenson, D. (1988). *The Origins of Freemasonry: Scotland's Operative and Speculative Lodges*. Edinburgh, İngiltere: Edinburgh University Press.
- Suner, M. Y. (2003). 1909 Öncesi Türkiye'de Masonluk Tarihi. *Mimar Sinan Dergisi*, 9-73.

- Taşdelen, H. (2019). *Mason Tarikatı*. 5 7, 2024 tarihinde huoltasdelen.com: <https://huoltasdelen.com/index.php/kitaplar/mason-tarikati> adresinden alındı
- Taşdelen, H. (2019). *Osmanlı 'da Mason Locaları*. Hürol Taşdelen: <https://huoltasdelen.com/index.php/kitaplar/osmanli-da-mason-localari> adresinden alınmıştır
- Taşdelen, Hürol. (tarih yok). *Türkiye 'de Mason Tarikatı, 1923 - 1935*. Ankara: https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/turkiye/1923-35/kitaplar-23#TMT_23_Kitap_1.
- Turhan, M. (2003). *Kültür Değişmeleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Umur, S. (1987). Türkiye'de Masonluğun 1935-1948 Uyku Dönemi. *Mimar Sinan*(65), 8-17.
- Umur, S. E. (1978). Ünlü Masonlar Mimar Sinan dergisi, 1978, sayı 29, sayfa 71-77. *Mimar Sinan dergisi*(29), 71-77.
- Yavuz Selim Ağaoğlu, M. R. (2016). *Masonluk Tarihimizde 1965 Olayları*. İstanbul: Mimar Sinan Araştırma Locası Kitapları Dizisi No. 33.